

Z. M. Kadma

AVE MARIA

Hellika

Nabožni mesečnik za slovenske katoličane v Ameriki.
Izdajajo oo. Frančičkani v Lemontu, Illinois. U.S.A.

FEBRUARY.
1945
LETNIK 37

AVE MARIA

37. LETNIK

FEBRUARY, 1945

Vsebina februarske številke.

Križ — z levo roko — Rev. M. Hiti	str. 1
Kelih — črtica — N. N.	3
Skala, ki se ne bo zrušila — F. J.	4
Kdo je Tvoj bližnji	6
Lurška Mati božja - uganka? — P. B. A.	8
Križ — P. B. A.	9
Postni zlati očenaš — Barbara Sedmak	10
Na društveni seji — Rev. J. Langerholc	12
Darovanje — pesem — Vital Vodušek	13
Naše družinske rane	14
Vpeljevanje mater	17
Modrost v izrekih	18
Sovraštvo — F. B.	19
Bratovska žrtev	22
Tonče s Sloma — zgodovinska povest — P. B. A.	23
Križem kraljevstva križa — P. B. A.	23
Dodatek k spisu o Fr. Savsu — poroca P. J. Ferlin	30
Iz pisem misijonarja Franca Pirca	31

AVE MARIA

mesečnik za slovenske katoličane v Ameriki.

Prinaša vzgojne in nabožne članke, kakor tudi povestice in druge slovenske spise pomembnejše vsebine našim slovenskim izseljencem v pouk in zabavo.

Izdajatelji:

FRANČISKANI V LEMONTU.

Ave Maria, P. O. B. 608,
Lemont, Ill.

Naročnina velja \$2.50.

Naročnina Tvoja je dar v podporo ubožnejšim slovenskim fantom, ki se izobrazujejo za slov. duhovnike v lemontskem semenišču.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sv. mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Ill.

A V E M A R I A

Februar, 1945—

Lemont, Ill.

—Letnik XXXVII.

KRIŽ – Z LEVO ROKO

BILO je tiste dni, ko je padal Metz, pa dolgo ni padel. Ameriški vojaki so prodirali v njegova predmestja. Ni bilo brez strahu in groze. Grmenje kanonov. Pokanje pušk. Ječanje in stokanje ranjenih. Strašna tihota mrtvih. Tudi tisti, ki so bili posebno pogumni, so imeli blede obraze, in nekateri so trepetali. Marsikdo se je prekrizal in se ni menil, če ga kdo vidi ali ne.

Samo eden se je posmehoval, ko je videl, da se nekateri križajo. Hudobno se mu je kremžil obraz. To je bil Stanko.

Vojaški kaplan je stopal bridko odločno med vojaki. Tu je spregovoril tolažilno besedo, tam je dal poseben blagoslov. Nad vsemi je pa dvignil roko za znamenje križa in obenem je govoril besede odveze.

Stanko je imel za vojaškega kaplana še prav posebno zaničljiv nasmeh.

* * *

Pa Stanko ni bil od nekdaj tak. Saj je bil krščen prav kmalu po rojstvu. In pozneje j dobro opravil prvo sveto obhajilo. In v župnijskih knjigah svete Barbare v Lincolnville je bilo zapisano, da ga je bil škof O'Fallon birmal leta 1925.

Res je, njegov oče je bil mlačne vere. Včasih je prinesel s seboj na dom kak

protiverski časnik. Stanko mu je imel navado reči:

“Ata, tiste cunje nikar ne berite!”

Oče se je samo nasmehnil in je bral.

Ko je pričel Stanko delati v tovarni, je znal braniti svoje versko prepričanje pred nevernimi tovariši. Če je šel v gostilno, se je ogibal tistih, ki so govorili proti cerkvi in duhovnikom.

Sploh je bil Stanko dober mladenič, dokler se ni srečal s Koro. Tako je bilo namreč ženski ime.

Bilo je pri Komarju v gostilni. Sama je sedela pri svoji mizi in pila neko mešanico. Vsa ostala družba v gostilni je bila židane volje. Radio je naznanjal, da je bil Roosevelt drugič izvoljen. Večina je zastonj pila pri bari. Dva, ki sta bila sicer za Landona, sta plačevala.

Stanko se je ozrl in zagledal Koro. Zdelo se mu je, da je videl solzo na njenem licu. Kakor da ga je potegnila skrivnostna sila, je šel od bare in prisedel h Kori. Takrat še ni vedel, da ji je Kora ime. Kar tako brez pravega premisleka je vprašal:

“Ali nisem videl na tvojem licu solze, svetle kakor dragocen biser?”

Takoj se mu je vsa razodela. Bila ji je živa potreba, da si razremeni težko srce. Da, skregala se je z možem. In to že devetič. Pa se ne bo nikoli več. Zdaj bo ločitev. Osvoboditi se mora takega človeka. V treh dneh pridejo papirji od sodnije in bo spet prosta.

Stanko se sam ni zavedal, kako dobro srce je imel. Začutil je živo potre-

bo, da potolaži nesrečnega sočloveka. In je spoznal, da je zelo lahko tolažiti Kore, ki so se ločile od svojih zakonskih mož. Kora je bila Stanku hvaležna . . . silno hvaležna . . .

* * *

Le nekaj dni pozneje je bilo.

Župnik je sedel pri večerji. Nič primeren čas se mu ni zdel, da bi mu farani pritiskali na zvonček na porču. Pa kaj je hotel, ko je pa vseeno zvonilo. Stanko je stal zunaj, zvonil z eno roko, z drugo dopovedoval Kori, da bo vse dobro.

Pa ni bilo. Saj ni moglo biti. Župnik je poslušal vso zgodbo, nato pa odločno odkimal. Ne radi nejevolje nad pretrgano večerjo, ampak zato, ker so pač take božje in cerkvene postave. Kora ni prosta, da se spet poroči.

Tedaj se je Stanko razjezil. In Kora je očitala: "Ali ti nisem povedala, kako bo?"

Stanka je župnikova zavrnitev pekla v dno duše. Začutil je, da mora odslej duhovnike sovražiti. Da bi bilo sovraštvo lažje, se je brž spomnil na vse zabavljanje, tiskano v onih "cunjah", ki jih je nekoč bral njegov oče. In domislil se je še vsega, kar je kdaj slišal iz ust raznih zabavljačev. Zdelo se mu je, da je utrjen v sovraštvu tudi do — vere . . .

* * *

Poroka je bila pred istim sodnikom, ki je bil dovolil Kori "divorce". Potem so šli v gostilno. Stanko in Kora sta bila mož in žena. Pa kakšna!

Štiri leta je vestno držal obljubo, da svojih otrok ne bo dal duhovniku v roke. Modroval je pred Koro in vsemi, ki so hoteli poslušati:

"Ko enkrat začrtajo križ na otrokovo čelo, so trdno uverjeni, da je dete cer-

kvena lastnina. Tako človek neha biti človek. Suženj postane. Zato moji otroci ne bodo nikdar pod križem. Naj bodo otroci svobode in luči! Križ? Fej!"

* * *

Zato je Stanko kot vojak pred Metzom tako sovražil znamenje svoje izgubljene vere. Celo judovskim voja-

kom je že presedalo Stankovò zaničljivo govorjenje o križu.

Nemci so začeli nenadoma s strahotnim bombardiranjem na prodirajoče Amerikance. Stanko je videl križ na vrhu cerkve v bližini in je želel, da bi ga nemška bomba zadela. Prav takrat je stopil vojaški duhovnik tik pred Stanko — zlat križec mu je blestel na suknji.

Tisti hip se je zgodilo. Kakor da se je zemlja odprla. Kakor da je vse v zrak zletelo. Stanko je videl samo

ogromno svetlobo in plamen. Sredi plamena je blestel zlat križ. Nato je nastala globoka tema.

* * *

Šele v bolnišnici, kamor so ga bili s težavo privlekli, se je zavedel. Desna roka mu je bila vsa trda — tam je morala biti velika rana. Tako je razmislil.

Tedaj se nagne k njemu vojaški kaplan, pa ta mu je bil neznan. Kako da ni oni, ki se mu je oni dan tako posmehoval? Pa to naj bo, samo da pove, kako je bilo.

“Ko je stal pred teboj, ga je raznesla bomba na kosce, tebe je le v roko zadel.”

“Ampak jaz sem videl velik zlat križ . . .”

“Lahko mogoče. Na kaplanovi suknji . . .”

Stanko se je globoko zamislil. Kaplan je hotel naprej.

“Ostanite še malo . . . Father, dajte mi blagoslov . . .”

Kaplan je dvignil roko: “Benedictio Dei Omnipotentis . . .”

Stanko se je hotel pokrižati, pa desnice ni bilo nikjer . . .

“Father . . .”

“Da, dragi moj, izgubil si jo. Bomba ti je odtrgala celo.”

Stanko je bridko zajokal.

“Leva je zdrava. Ali z levo velja?”

“Da, Stanko, tudi z levo velja! Benedictio Dei Omnipotentis . . . Očeta in Sina in Svetega Duha naj pride nate in ostane vedno s teboj!”

Stanko se je z levo pobožno in hvaležno prekrižal.

Rev. Matija Hiti

Kelih

Odtistikrat je še rajši kot prej jemala v roke preprosto knjigo, preprosto in na videz vsakdanjo kot solnce, ki nas greje vsak dan in kot kruh, ki nas redi vsak dan, — knjigo, ki so jo spisali štirje evangelisti; odtistikrat namreč, ko so ji v vojni ubili sina, — v osmi šoli je bil. — Mislila je, da bo daroval kelih zveličanja, iz katerega poteka mir, ki ga svet ne more dati; pa ga je ubilo sovraštvo, sam ni vedel čemu.

In odtistikrat je še dosti rajši kot prej vzela v roke to preprosto knjigo štirih evangelistov, odtistikrat namreč, ko ji je zavratna bolezen umorila sina, — teden dni po novi maši — ko je komaj pritisnil na srce belordeči novomašni cvet, ko je komaj okusil skrivnost vere iz zlatega keliha.

Tiste nedelje popoldne je zopet sedela mati na vrtu ob preprosti mizici, ki sta jo bila postavila sinova pod jablano. Belordeči lističi jablanovega cvetja so padali rahlo zdaj eden, zdaj drugi v travo, na mizo, materi na krilo — belordeče novomašne misli.

Odprla je knjigo štirih evangelistov, in odprlo se je dvajseto Matejevo poglavje, dvajseta vrsta. In brala je:

Tedaj je stopila k njemu mati Zebedejevih sinov s svojima sinovoma, padla, predenj in ga nekaj prosila. Rekel ji je: “Kaj hočeš?” Odgovorila mu je: “Reci, naj ta dva sinova sedita v Tvojem kraljestvu eden na Tvoji desnici in eden na Tvoji levici.” Jezus je odgovoril: “Ne vesta, kaj prosita. Ali moreta piti kelih, ki ga moram jaz piti?” Odgovorila mu: “Moreva.” Reče jima: “Moj kelih bosta pila, ali dajati, da kdo sedi na moji desnici ali levici, ne gre meni, ampak bo dano, katerim je pripravil moj Oče.” —

Odložila je knjigo na mizo. Še nikdar ni tako dobro razumela, da nas ima Gospod najrajši, ko nam da pokusiti iz svojega keliha, iz keliha trpljenja. — Na knjigo štirih evangelistov je pal jablanov cvet, skoro popolnoma rdeč . . .

SKALA, KI SE NE BO ZRUŠILA

BOŽANSTVA, katera so si bili zamislili pogani, so bila nacionalna; častil jih je samo dotični narod. Po naziranju poganov so se brigala božanstva samo za usodo tega ljudstva.

Kristus je pa podrl ozkosrčne in sovražne pregraje, ki so ločile narode, ter je oznanjal vsečloveško bratstvo in ljubezen. Poudarjal je, da je Bog stvarnik in oče vseh ljudi, in se torej morajo vsi ljudje in vsi narodi med seboj čutiti kot bratje, kot člani ene skupne božje družine. Dobro je vedel, da so vsakemu narodu od Boga dane posebne značilnosti in zmožnosti, katerih drugi narodi nimajo v tako visoki meri, zato pa se naj narodnosti ne sovražijo in ne zatirajo, temveč naj vsako ljudstvo po svoje skuša doprinesiti k skupni sreči in k skupnemu napredku.

Kristus je pa šel še dalje: ni mu bil dovolj samo nauk o bratstvu ljudi in narodov, marveč ustanovil je vidno mednarodno družbo, Cerkev, ki naj vodi ljudi vseh plemen in vseh jezikov k zveličanju. Za vse narode je Cerkev; v plemeniti tekmi naj njene narodnosti razvijajo svoja naravna svojstva in nagnjenja ter naj tako uresničujejo Kristusova naročila, prav kakor se v naravi vsaka cvetka ob isti solnčni luči v različnih barvah razcvita. — Resno, pa pristrčno govori sv. Pavel v svojih pismih, da v Kristusu in v Cerkvi ni ne Juda ne Grka ne pogana; noben narod nima predpravice, vsi so božji otroci, vsi odkupljeni z Jezusovo krvjo, vsi določeni za isti večni cilj; vsi se naj torej čutijo eno.

Cerkev, vsečloveška družba! Ni in ne sme biti omejena na posamezne narodnosti. Kristus ji je dal mednarodni značaj.

Nobena družba pa ne more biti brez predstojnika, ki jo spaja v enoto ter ji odločuje delo in razvoj. Koliko bolj je torej potrebna skupnega poglavarja Kristusova Cerkev, družba vseh pravovernih kristjanov iz vseh plemen in narodnosti! In sicer potrebna močnega, trdnega predstojnika, ki jo bo mogel voditi preko vseh borb in stisk!

Kristus je to dobro vedel. Svojo Cerkev je preveč ljubil, da bi jo pustil brez poglavarja. Ni hotel prepustiti vernikom, da si bodo šele sami izbirali vodnika; sam jim ga je določil v osebi apostola Petra, potem pa tudi odredil, da naj Petrova oblast prehaja na rimske škofe, naslednike Petra, ki je deloval in umrl kot škof mesta Rima. Nihče ne more iz evangelija izbrisati Kristusovih besed, izrečenih Petru in njegovim naslednikom: "Ti si skala . . . Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva... Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce!" Nekatoličani se zbegani ustavljajo ob teh stavkih, različno jih skušajo razlagati, pa zoper Kristusovo določbo so vse njih razlage jalove.

Takoj prva Cerkev se je živo zavedala, da ima rimski škof prvenstvo nad vsemi verniki. En sam značilen primer! Nekaj pred l. 100 po Kr. izbruhne v cerkveni občini v Korintu oster spor. V mestu Efezu je takrat še živel sv. Janez, Jezusov ljubljenec; Efez ni tako daleč od Korinta. Pa se vendar Korinčani obrnejo ne do sv. Janeza, ampak do rimskega škofa sv. Klementa, naj jim razsodi zadevo. In jim jo je razsodil, ne kot blagohoten svetovalec, ampak kot pravi, postavni predstojnik, ki

sme in mora velevati in tudi zapretiti s kaznimi. In Korinčani so sprejeli odlok rimskega škofa kot odlok predstojnika, ki zoper njega ni ne ugovora ne priziva.

V sv. pismu in v ustnem izročilu je torej jasno in določno zapisano prvenstvo rimskega škofa nad vso Cerkvijo. Sam ustanovitelj Cerkve mu je dal to prvenstvo in nikdo mu ga ne more ne spremeniti ne odvzeti. Kdor drugače misli ali trdi, ta ni dovolj poučen o cerkvenih zadevah. Že marsikateremu resnemu nekatoliškemu znanstveniku se je oko obrnilo proti Rimu, ko je proučil vire božjega razodetja. Papež je od Kristusa postavljen vodnik Cerkve in krščanstva.

*

Velevažno nalogo je papeštvo prejele od svojega božjega Ustanovitelja: da ohranja in razlaga Njegov nauk; da vodi delo škofov in duhovnikov; da vlada in vodi Cerkev ter tako pelje ljudi in narode proti večnemu zveličanju. Papeštvo bodi skala, temelj, ki naj daje Cerkvi enotnost in trdnost.

Težka naloga! Za angele težka. Kako jo pa naj vrši človek, ki ima ob vseh svojih spretnostih in krepostih tudi svoje nepopolnosti, zla nagnjenja in napake?

Kakor je Kristus izbral za prvega papeža apostola Petra, moža z naglim in včasih premalo preudarnim značajem, moža, ki ga je ob vsej svoji dobri volji trikrat sramotno zatajil, — prav tako beremo tudi o naslednikih Petrovih, da so imeli tudi svoje slabosti in napake. Večina od njih je bila vzorna in naravnost svetniška, pa v vrstah papežev stojijo tudi osebnosti, ki niso delale časti papeškemu prestolu in so se tudi v večjih stvareh izpozabile.

Zakaj je Kristus to dopustil? Prvič zato, ker ima vsak človek, tudi papež, svobodno voljo in se sam odločuje za krepost ali za greh. Tudi papež se mora truditi, če hoče zveličati svojo dušo; če se neče potruditi, je pa ne bo zveličal, in gorje mu ob sodbi! — Drugič pa je Kristus dopustil tudi zlo pri papežih, da se tembolj jasno vidi, da Cerkev in papeštva ne držijo ljudje, ampak sam Bog. Če bi slonela zgolj na človeških ramah, bi je bilo že zdavnaj konec.

Pa ne sloni zgolj na človeških ramah, marveč jo drži sam Kristus. Kakor zenico očesa, tako čuva in brani svojo Cerkev, da se ne vrine zmeta vanjo. Cerkev je nezmotljiva v verskih in nravnih naukih, in te nezmotljivosti mora biti seveda deležen tudi papež, ki je vodnik Cerkve; kajti kako bo Cerkev nezmotljiva, če bi bil njen pastir zmotljiv? Zadnji vesoljni zbor vatikanski je to versko resnico jasno obrazložil in poudaril zoper vse one, ki so dvomili o njej ali jo pa kar zanikovali. In zgodovina, katera nam poroča tudi o šibkejših osebnostih na Petrovem prestolu, tudi zgovorno dopoveduje, da se v božjem nauku noben papež ni pomotil; v vseh zmedah in zmotah med ljudstvi je papežev prestol vedno stal in blestel v luči neskaljene božje resnice.

Ker papeštvo nezmotno hrani in oznanja razodeti nauk, izkazuje v tem nedopovedljivo dobroto celokupnosti vernikov in tudi vsakemu posamezniku. Za vsakega od nas je nezmotno papeštvo velikanski dobrotnik. Kaj bi bili mi in vsak od nas brez Kristusovih naukov? Kaj pa nam Jezusove besede pomagajo, če nam niso ohranjene v pravi, prvotni pristnosti? Kaj mi pomagajo vsi Jezusovi izreki, če pa ne vem, kaj je njih pravi smisel? . . . Pri vseh onih kr-

ščanskih množicah, ki niso več združene z rimskim papežem, opažamo, da božji nauk pri njih blede in vodeni ter se meša z dvomi in zmotami. Takrat, ko so se te množice ločile od Rima, se je nehala njih verska svežost; nehala se je njih verski razvoj in razcvet; obstale so na neki mrtvi točki in starostna okorelost in nemoč se vedno bolj javlja pri njih, ali pa padajo — kot n. pr. posamezne protestantske ločine — v čimdalje hujše zmote ter izgublajo svoj krščanski značaj. Postale so kakor veje, odsekane od debla, po katerem se pretaka božji življenski sok; sušijo se ter polagoma odpadajo.

*

Kaj naj iz tega razmišljanja sledi za nas?

Prvič živa zavest, da nam je Kristus izkazal nedopovedljivo dobroto s tem, da je dal svoji Cerkvi v verskih in nravnih naukih nezmotljivega poglavarja, po katerem nas vodi proti srečni večnosti. Brez Jezusovega nauka za nas ni ne časne ne večne sreče, brez papeštva pa Jezusovega nauka ne moremo jasno in nedvomno spoznati.

Tudi tegale se dobro zavedajmo: Kakor je že starček Simeon rekel o Jezusu, da bo postavljen v padec in v vstajenje mnogih in da bo znamenje, kateremu se bo nasprotovalo: podobno velja tudi o Jezusovem vidnem namestniku — papežu. Načelno sovražstvo imajo zoper njega vsi oni, ki so načelni sovražniki Kristusovega nauka. Ali niso med temi načelnimi nasprotniki papeževimi tudi nekateri sinovi vernih slovenskih mater?

Zato pa ostanimo mi še tembolj zvesti in vdani prvaku Cerkve, spoštljivo vdani v vseh okolnostih.

Pa radi molimo za papeža. Naše molitve zanj naj bodo tople in prisrčne, saj so molitve otrok za očeta, za svetega očeta. Ohrani ga, Gospod, poživljaj in osrečuj ga na zemlji in ne daj ga v roke njegovih sovražnikov!

Fr. J.

KDO JE TVOJ BLIŽNJI?

(Poročilo iz Chicage.)

MRS. Virginija Dobbins je žena črne kože, torej nigrovka. Pa vseeno povejmo nekaj o njej, zakaj njena zgodba je zelo poučna in da mnogo misliti.

Ta žena si je kupila v Chicagi hišo na 48. Placu, kjer drugače stanujejo sami beli. Preden se je ta črna žena vsečila v svojo kupljeno hišo, so ji beli sosede razbili vso notranjo opravo, uničili električno napeljavo, vodne cevi, sploh vse. Končno so ji hišo zažgali. Moški, ženske in otroci belih sosedov so pomagali pri tem "delu". Izgovor je bil, da nočejo črnih v svoji bližini, ker bi radi imeli mir.

Takoj tu bi bilo treba opomniti bralce na to, da Kristus zahteva dela usmiljenja, telesnega in duhovnega. Kristus ne dela izbire med belimi in črnimi. Če zatajimo črnega človeka, zatajimo ž njim Kristusa samega. Žal, kolikokrat se zgodi v teh dneh brezsrčnosti, da zatajimo Krista samega, ko pehamo od sebe svoje črne sodržavljane . . .

Mrs. Dobbins je poklicala policijo na pomoč. Stvar je pa morala iti na višjo inštanco, preden so poslali stražo. Straža je prišla, pa ne s tem namenom, da bi obvarovala črno ženo pred nasiljem, ampak zato, da bi preprečila požar v hišah belih ljudi.

Vendar so se našli ljudje, ki so dvignili živahen protest zoper krivico, narejeno črni sodržavljanke. Odbor za raso enakopravnost je sklical javni protestni shod. Na tem shodu so govorili beli in črni, katoličani in judje.

Istotako so priredili protestni shod v župniji blaženega Martina, ki je bil zamorskega pokolenja. Izdali so velik plakat, kjer je bilo napisano:

“Ako ne dvignemo glasu zoper to krivico, smo tudi sami pri njej soudeleženi. Kadar trpi en ud Kristusovega Telesa, trpi ž njim celo Telo. Zdravje celega Telesa je odvisno od zdravja njegovih posameznih udov. Mi vsi skupaj pa smo eno telo v Kristusu.”

Katoliški duhovnik, ki je govoril na protestnem shodu, je med drugim dejal:

“Ta krivica, narejena črni ženi, vpije v nebo po maščevanju. Vsako zatiranje Kristovih otrok bo maščevano. Saj tudi kliče pravično jezo božjo nad zločince.”

Poleg tega, da so imeli protestne shode, so dobri ljudje naredili še nekaj več. Zavzeli so se, da preganjani črni ženi zberejo dosti denarja, da si bo kupila novo hišo. Nekaj stotakov, pravijo, je že nabranih. To je pač razveseljivo. Zločinsko ravnanje nekaterih nestrpnežev ponižuje vse Chicažane (in vse Amerikance . . .), odprte roke drugih po najboljših močeh popravljajo razne grdobije zaslepljenih. Dobro in slabo bo menda ostalo med ljudmi vse do sodnega dne.

Ob koncu tega poročila je na mestu, da dodamo nekaj besed iz nekega križevega pota, ki jih beremo v dotični knjigi pri osmi postaji:

“Premišljajmo pri tej postaji, kako se pogosto naravnost norčujemo iz Go-

spodove zapovedi o ljubezni in pravičnosti. Judje so zgrabili Kristovo Telo in ga križali. Mi pa jemljemo Kristov evangelijski sami in ga onečaščamo. Oni so križali Sina človekovega. Mi pa križamo njegove otroke. Kako v teh časih lesenih src, onečaščamo podobo božjo v naših bližnjih . . .”

Da! Ko gledamo pred seboj svoje črne sodržavljanke, ali bi ne bilo dobro, če bi se vprašali: Kdo je naš bližnji?

Kristus bi nam odgovoril: Za sedaj prav tale in vsi njegove barve!

NE SRAMUJ SE DELA

Ko so se severni Amerikanci borili za svojo prostost, je nekega dne oddelek vojakov popravljaval trdnjavo. Vojaki so se trudili, da bi težak tram dvignili na zidovje, pa ga zaradi teže niso mogli. Načelnik oddelka je kričal, rohnol in dajal povelja, toda vse ni nič pomagalo. Že nekaj časa je od blizu gledal zmučene vojake konjik v meščanski obleki; naposled vpraša načelnika: Zakaj pa sami nečete pomagati? Vprašani se razsrdi zaradi teh besedi ter odgovori prevzetno: “Gospod, jaz sem korporal!” “A tako? Ali res?” je odgovoril jezdec. “Potem pa prosim, oprostite!” Nato je skočil raz krasnega konja, ga je privezal h kolu in je v potu svojega obraza pomagal vojakom toliko časa, da so dvignili tram na določeno mesto. Nato si je obrisal pot z obraza ter je rekel korporalu: “Sedaj pa, gospod korporal z Bogom! Ako boste pa imeli še kako delo, katerega vaši ljudje ne bodo zmogli, pa kar pošljite k vašemu poveljniku za pomoč; prišel bom koj pomagal. Moje ime je: Washington.”

LURŠKA MATI BOŽJA – UGANKA?

MOREBITI se je tudi vam tako godilo kot meni. Nekaj nad 40 let je tega. Takrat sem prvič zvedel za Lurd, za lurško Mater božjo, za Bernardko, za lurške čudeže. V farovski veži tam pri nas so igrali preprosto igro "Lurška pastarica". Gotovo ste mnogi med vami na enak način prvič zvedeli o vsem tem. No, morda ste bili v tistih časih že bolj v letih in ste vedeli že od prej. Morebiti ste potem še toliko rajši šli gledat igro "Lurška pastarica".

Minila so dolga leta in med tem ste se udomačili v Ameriki. Pa se je zgodilo, da ste doživeli dan, ko ste šli tukaj v "show" in ste videli podobno igro — "The Song of Bernadette". Tedaj ste gotovo pomislili vsaj mimogrede na oni dan, ko ste doma gledali "Lurško pastarico".

Ali se niste morebiti pomilovalno nasmejnili, ko ste primerjali ono skromno igrico s tem, kar ste videli v ameriškem gledališču? Kajne, kako vse drugače! Kakor bi primerjal naše nekdanje otročarije, ko smo se šli "vojake" z današnjo svetovno vojsko . . . Kakšen napredek!

Pa je vsa zgodba o Lurdu taka. Tako "na majhni podlagi" se je začela. Dne 11. februarja letos bo 87 let, odkar se je Mati božja prikazala Bernardki. Potem še večkrat. Prvič je bilo samo nekaj otrok z Bernardko tam. Pozneje na tisoče prič. Toda že prvič in potem vselej je videla prikazen samo Bernardka. Naj so drugi še tako napenjali oči — ničesar niso videli. Samo in edino Bernarda je slišala Marijine besede.

Naj so drugi še tako napenjali ušesa — ničesar niso slišali.

Kdo bi si bil takrat mislil, da bo ta začetek na tako majhni "podlagi" v kratkem razburil ves svet? Kdo bi si bil mislil, da bo ta skromna zgodbica nekoč razkazovana po najodličnejših ameriških gledališčih in da bodo milijoni in milijoni drli gledat?

No, to bi utegnilo biti še čisto nekaj naravnega. Saj bi kdo utegnil reči: Ko je Kajn ubil Abelna — kdo bi si bil mislil, da bo to toliko kot prvo seme za drugo svetovno vojno . . . ?

Toda ni samo to, da igra "The Song of Bernadette" pripoveduje o lurški zgodbi milijonom in milijonom, ki bi drugače morda nikoli ne zvedeli zanjo. Obenem z zgodbo stopa pred misli današnjih modernih ljudi tudi veliko vprašanje: Kaj vse to pomeni? Ali je res ali je samo krasna pravljica? Mimo tega vprašanja ne morejo, ko gledajo to močno igro.

Če količkaj vprašajo, dobe odgovor: Vse je podano tako kot se je v resnici zgodilo. Igra je skozi in skozi zgodovinska. In če še ne verjamejo, gredo lahko čitat zgodovinske dokaze, ki jih je vse polno skozi vseh teh zadnjih 87 let.

Res, zanimivo, pravijo ljudje. Toda tudi samo pri tem ne morejo ostati. V igri vidijo stvari, ki se drugače nikjer ne gode — razen v zgodbah o — čudežih! Zgodbic o čudežih "moderni" človek ne sliši rad. V tej igri se pa resnično gode čudeži, to se pravi, igra kaže, kako so se godili pravi čudeži, ne v pravljicah, ampak v resnici. Taki čudeži, da jih tudi najbolj učeni ljudje niso mogli nikoli utajiti. Pa ti čudeži, ki jih kaže igra, so bili samo prvi začetki lurških čudežev. Na tisoče in tisoče se

jih je izvršilo v naslednjih letih. Uradno in zdravniško preiskanih čudežev je v Lurdu zaznamovanih nič manj ko 4000 samo v prvih 50 letih od tistega 11. februarija leta 1858 naprej . . . Koliko je drugih, ki niso zapisani v uradnih listinah!

Milijoni, ki gledajo igro o Bernardki ali samo čitajo knjigo "The Song of Bernadette", so poleg igre same postavljeni tudi pred ta neutajljiva dejstva. Ne morejo mimo njih. Sprašujejo se, kako se vse to razloži, in poizvedujejo, kaj pravi na vse to svetna znanost, na primer zdravniki. In ko zvedo, da vsa zdravniška znanost nima odgovora na ta vprašanja, ampak si pojavo ne ve razložiti, postajajo zamišljeni.

Lurška Mati božja in njena Bernardka in ves Lurd — jim postaja velika uganka. Uganke so pa zato, da jim človek išče rešitve. Lurško uganko je Bog sam dal svetu. Brez dvoma zato, da se ob njej ustavi in začne misliti. Po njej mora priti do Boga in vere, če si nalašč ne izbija iz glave takih misli.

Če ste videli igro v lurški pastarici v kakem ameriškem gledišču, ste tudi imeli priliko brati na platnu "uvod" k igri: Kdor veruje v Boga, mu ni treba nobene razlage igre. Kdor ne veruje, mu razlage dati ne moremo.

To se čedno bere — na videz. V resnici bi moralo stati: Kdor ne veruje v Boga, naj ga ta igra spodbudi, da si bo vero v Boga našel . . .

Mi pa zahvalimo Boga in lurško Marijo, da nam ni treba šele iskati vere v Boga, torej tudi ne razlage te igre. Pač pa naj nam služi lurška zgodba k temu, da pomnožimo v sebi ljubezen do Boga in Marije, zraven pa upanje v oba in — hvaležnost do obeh!

Če tega ne storimo, bo ostala tudi

nam, vernim ljudem, lurška Mati božja več ali manj — uganka!

P. A. B.

KRIŽ

SVETI Peter je v svojem listu, ki ga je poslal svoji verski občini, zapisal močne besede: "Kristus je trpel za nas in vam zapustil zgled, da tudi vi hodite po njegovih stopinjah."

Vredno je premisliti te žive besede!

V njih beremo vse Petrove misli. In bile so take te misli:

Kristjane se imenujete in ste tudi v resnici. Mora biti podobnost med vami in Kristusom. Ta podobnost je v tem, da tudi vam ne bo prihranjen križ in ž njim trpljenje. Morda še niste občutili križa in ni vas še zaseglo trpljenje. S tem ni rečeno, da vas nikoli ne bo. Križ pride tudi k vam na obisk. Prav za prav nikoli niste brez njega. Toda enkrat hujše pritisne, drugič manj hudo. Vsak človek kdaj v svojem življenju občuti, da potujemo skozi solzno dolino.

Križ pride kdaj v obliki bolezni, izgubi premoženja, drage osebe, preganjanj od strani drugih ljudi, ali karkoli. Križ se spreminja in v zavzeti tiso? različnih oblik. Z eno besedo: ali telesno ali dušno trpljenje ni prihranjeno živemu človeku, ako dosti dolgo na zemlji živi.

Ljudje mislijo na križ, ki se obeta ali je že to, na dvojni način. Nekateri, morda večina, mislijo samo na to in tuhtajo noč in dan, kako bi ga odpravili, kako bi se mu izognili in se ga iznebili, preden z vso silo pritisne. Nič se jim ne vidi na svetu tako nadležno ko križ. Vse drugo — le križa ne in trpljenja!

Sveti Peter s temi ljudmi ni zadovoljen. On pravi odločno: Kristus vam je zapustil zgled, da tudi vi hodite po njegovih stopinjah!

Torej ni glavno vprašanje, kako prečiti križ in se mu umakniti, preden ga je treba resno naložiti na rame. Po Petrovih mislih to ni krščansko početje. Drugo vprašanje je stokrat bolj važno: Kako zadeti križ PRAV in ga PRAV nositi po stopinjah za Kristom?

So namreč ljudje, ki z mirnim srcem zadenejo križ, pa ga ne nosijo PRAV.

V tem je visoka in najvišja krščanska modrost: Zadeti križ PRAV in ga PRAV nositi za KRISTOM!

To hoče sveti Peter reči v svojih kratkih besedah. Nositi križ s Kristusom in po njegovih stopinjah! Zato ga nositi, in vojno nositi, ker ga je Kristus nesel pred nami in — voljno!

Sveta cerkev nas zopet kliče k pokori v svetem postnem času. In osrednja, glavna misel postnega časa je ta: Kristus je nesel križ — učimo se zdaj v tej šoli samega Krista, kako je tudi nam treba zadeti križ na slabotna ramena, kadar ga nam pošlje Bog — če ga še ni!

Tako radi rečemo: Ko bi človek ne imel toliko težav in bridkosti in — križev! Ali smemo svoje bridkosti in težave imenovati križe, če jih ne nosimo potrpežljivo in v edinosti s Kristom po križevem potu? Ne smemo! Težave ostanejo seveda težave, pa jih imenujmo tako ali tako. Križe jih pa smemo le tedaj imenovati, če jih res zedinimo s Križem na gori Kalvariji.

To nam hoče povedati Peter — in to nam hoče povedati Cerkev. Zato je spet pri nas in med nami teh štirideset dni postnega časa.

Vzemimo te tedne zares in poglobi-

mo se v njihove visoke skrivnosti. To so skrivnosti svetega Križa!

P. B. A.

POSTNI ZLATI OČENAŠ

KO smo lani v majski številki natisnili dva stara "zlata očenaša", smo naročnikom očitvidno zelo ustregli. Nekateri so nam potem poslali še drugih "zlatih očenašev". Le škoda, da so drug drugemu tako podobni, da bi ne bilo več zanimivo, ako bi vse natisnili.

Ves drugačen je pa pričujoči "Zlati očenaš", ki smo ga nalašč prihranili za postni čas. Pošiljateljica ga je našla v nekem starokrajskem nabožnem listu. Objavil ga je bil goriški rojak in slovenski pesnik dr. Joža Lovrenčič. V uvodu pove o njem tole:

Poleg lepih postnih pesmi o Kristusovem trpljenju so poznali naši stari tudi nekak slovenski "pasijon", ki s preprosto in prisrčno besedo, kakršne danes ljudje ne poznajo več, pripoveduje in poje o Gospodovem trpljenju od cvetne do velikonočne nedelje. Na Koroškem so ga poznali in tudi po goriških gorah so ga molili in peli še v mojih otroških letih. Po svoji stari materi sem ga tudi jaz znal skoraj na pamet. Glasi se ta pasijon ali "postni zlati očenaš" takole:

Usmiljeni Jezus je v nedeljo zjutraj zgodaj vstal, v hladni vodici se je umil, v belo ruto se je obrisal, vzela v roko palico romarsko in šel po široki cesti.

Srečali so ga hudi ajdje z velikim vpitjem in velikim hrupom, pa jih je srčno vprašal:

Koga iščete?

Oni so dejali: Jezusa Nazarenskega.

In jim je rekel: Jaz sem tisti, ki ga iščete. Zakaj me iščete? Sem pri vas v templju bil, sem vas lepo učil, niste prsta name položili, niste mi sile storili.

Ajdje so se močno ustrašili, so na črno zemljo popadali, luči so jim ugasnile, laterne se sesule, roke okamenele, oči jim oslepele, usta se jim priprla, da mu niso mogli nič reči hudega in ne storiti žalega.

Jezus je pa rekel jim: Do devete ure se nima nobeden zganiti, nobenemu človeku sile storiti.

Pa stopi k njemu Marija, roža devica. Tako je vprašala Jezusa Marija, roža devica: Jezus, dete moje, kako se ti bo godilo na samo cvetno nedeljo?

Ljuba moja mati! Kako se mi bo godilo na samo cvetno nedeljo? V roke bom vzel svojo palico romarsko, vzel zlat paternošter, pojdem v mesto Jeruzalem v tempelj in tam bom judovski kralj. Bogati se bodo pred menoj priklanjali, bodo trgovine odpirali in črno sukno in črn žamet iz njih pobirali in ga po poti pred menoj razprostirali. Ubogi bodo na drevjice plezali, cvetje in veje sekali in lomili, vse na pot trosili, koder jaz Jezus pojezdím. Jaz se bom pa sukna izognil in po cvetju pojezdím in se bom obrnil in ga žegnal, da bo vsem ljudem v tolažbo in v pomoč preprosti živini.

Še je vprašala Jezusa Marija, roža devica: Jezus, dete moje, kako se ti bo godilo na sam veliki ponedeljek?

Ljuba mati moja, kako se mi bo godilo na sam veliki ponedeljek? V roke bom vzel svojo palico romarsko, svoj zlat paternošter, pojdem na silno visoko goro, bom pokleknil na oster, oster kamen, bom zvesto Boga prosil, da bi

prešla ta ura in čas. Pa bosta prešla ta ura in čas in bosta prešla.

Še je vprašala Jezusa Marija, roža devica: Jezus, dete moje, kako se ti bo godilo na sam veliki torek?

Ljuba mati moja, kako se mi bo godilo na sam veliki torek? V roke bom vzel svojo palico romarsko, zlat paternošter, pa pojdem v mesto Jeruzalem v tempelj, bom pridigal in molil, hude grešnike preobračal, katoliško vero napravil. Kdor bo mene ubogal, svoje pravde ne bo izgubil.

Še je vprašala Jezusa Marija, roža devica: Jezus, dete moje, kako se ti bo godilo na samo veliko sredo?

Ljuba mati moja, kako se mi bo godilo na samo veliko sredo? Hudi Judi, hude Judinje, bodo za menoj postopali s koli, hlodi, baklami in z vrvmi žimnati, bodo tako meni strah delali in bodo menili, da bom padel tam na tla in tam umrl. Jaz pa tam ne bom padel na tla in ne umrl, še nazaj bom šel. Zraven pota bo stala bela hišica, pred hišico bo sedel majhen pobič. Ne bo govoriti znal, bo s prstom za menoj kazal.

Še je vprašala Jezusa Marija, roža devica: Jezus, dete moje, kako se to bo godilo na sam veliki četrtek?

Poslala Barbara Sedmak

(Konec prihodnjič.)

Opat Jožef iz Teb je rekel: "Tri reči so čislane pred Gospodom. Ako je človek bolan in ga povrhu še nadlegujejo skušnjave, pa vse to z zahvalo sprejema. Dalje, ako kdo vsa svoja opravila izvršuje čisto zaradi Boga, brez vsake človeške primesi. Končno, ako se kdo popolnoma ukloni duhovnemu voditelju in se odpove vsem svojim željam. Ta bo dosegel nenavadno krono."

NA DRUŠTVENI SEJI –

BRALI smo zgodbe sv. pisma. Saj je to branje kar potrebno. Kakšen pa bo tak katoličan, ki mu je sv. pismo tuja, povsem nepoznana knjiga! Kakor vojak, ki ne pozna svojega orožja . . .

Brali smo torej: "Izraelci so prišli v puščavo. Tedaj so začeli godrnjati zoper Mozesa in Arona: 'O, da bi bili umrli v Egiptovski deželi. Tam smo sedeli pri loncih mesa in smo jedli kruh do sitega. Ali sta nas izpeljala v to puščavo, da nas vse z lakoto pomorita?'"

In še smo brali: "Velike dobrote je Bog delil Izraelcem, ko jih je vodil proti Obljubljeni deželi. A Izraelci niso bili hvaležni. Božjih zapovedi niso spojnjevali in dostikrat so godrnjali zoper Boga. Ko so prišli do meje Obljubljene dežele, so se zbal prebivalcev in niso hoteli iti vanjo. Vpili so: 'O, da bi pomrli v tej veliki puščavi, preden nas pokončajo z mečem.' In Bog je odločil: 'Storil vam bom, kakor sem vas slišal govoriti. V tej puščavi naj mrtva obleže vaša trupla. Vaše otroke pa popeljem tja in bodo gledali deželo, ki ste jo vi zavrgli. Štirideset let se bodo vaši otroci po puščavi potikali, dokler ne strohne trupla očetov.'"

Kratek: "Dosti! Stoj!" je pretrgal branje.

"Kaj naj pomenijo te besede, ki jih je govorilo izraelsko ljudstvo nasproti Mozesu? Kaj meniš, Roza?" sem se obrnil na Štefančkovo.

"To vidimo, kako so bili Izraelci jezni na Mozesa in kako nezadovoljni, ker jih je rešil in izpeljal iz sužnosti. In pa, da hvaležnosti ti ljudje niso poznali."

"Da! To in pa še več. V zadnjih besedah je izpovedana prav groba, grda in

ostudna kletev. Kaj pa se pravi kleti, ali še veš, Komarčeva?"

"Kleti se pravi, grdo govoriti."

"Nekaj si prav povedala, vendar pa z odgovorom nisem zadovoljen. To je resnica: lepa beseda kletev ni. Kleti se pravi, po katekizemsko povedano, sebi ali bližnjemu z besedo želiti kaj hudega. Kje najdeš to željo pri Izraelcih? Kar v knjigo poglej — tukajle — pa jo nam preberi."

"O, da bi pomrli v tej puščavi, preden nas pokončajo z mečem."

"Vidiš! To je tista strašna kletev! In kar je še bolj strašnega na njej, je to, da je Bog sklenil to željo — kakor smo brali — spolniti. Ves tisti rod je moral umreti v puščavi. — Čemu pa smo danes napeljali svojo besedo na kletev? Slaparjeva, kaj meniš?"

"Prav res ne vem."

"O, ti živa nedolžnost ti! Ali si samo ti tujka v Jeruzalemu in ne veš, kaj se v njem godi te dni?"

Tona je debelo pogledala. Ona — tujka v Jeruzalemu? Saj je doma vendar za mejo, ne pa tam v daljni Sveti deželi. In da bi ona morala vedeti, kaj se v njem te dni godi! Ko bi vsaj časopisi kaj poročali! Pa se dobro spominja, da je zadnje čase brala nekatero poročilo iz tujih krajev, iz Jeruzalema pa ničesar.

"Bom pa sam povedal. Povejte mi, ali ne živimo mi vsi v časih strašnega, vedno naraščajočega preklinjevanja?"

Vse molči. Prav po pravilu menda: Kdor molči, devetim odgovori . . .

"Človeka je kar groza. Otročiček, ki še komaj jeclja, ljudje v najboljših letih, vsi vprek, moški in ženske, potem pa gori do starčka, ki se poslavlja od življenja: vse kolne, vse preklinja. In povsod: voznik na cesti, kmet na polju,

delavec pri stroju, hlapec nad živino, starši nad otroki . . . Bog, Marija, cerkev, zakramenti . . ., kar ne gre z domačo besedo, pa gremo še k tujcem na posodo. Ali ni tako?"

Vse kima. Skromno kima in pritrjuje.

"Kadar nastane požar, hiti vse, kar more, na pogorišče. Vse se giblje, vse dela, da bi se divja moč vseuničujočega ognja omejila in ukrotila. Kadar je povodenj, hiti vse na mesto najhujše nevarnosti in skuša rešiti, kar se le še da obvarovati. Ali ni res?"

"Mojega brata še danes roka boli, ker ga je pritisnilo zadnjič, ko je pomagal pri Dolenčevih gasiti," je posegla vmes Slaparjeva.

"In je zato žalosten in joka, kajne?"

"Ne! Kar mirno prenaša bolečine. Vesel je, da je pomagal rešiti skoraj novo opravo iz goreče hiše."

"Vidiš, tako je prav. Vaš Tone je res cel fant."

Kar na smeh ji je ušlo, Slaparjevi. Čutila je, da je z bratom vred pohvaljena tudi ona sama.

"Dekleta," je šlo naprej, "mi vsi smo poklicani, da zajezimo povodenj grdega in ostudnega preklinjevanja, da pogasimo tisti ogenj, ki mori in zastruplja s svojimi strupenimi plini in plameni vse ozračje našega življenja."

"Kako, kako, kje, kdaj?" se je glasilo glasno, polglasno in šepetaje od vseh strani.

"Ne bo težko. Vsaka mora začeti sama pri sebi, v svojem domačem krogu. In to še danes! Kakor smeti gredo vsak dan iz hiše, tako mora biti tudi s kletvijo."

"Če bomo kaj dosegle? Če ne, je boljše ne začeti, da se ne osmešimo."

"Če bomo kaj dosegle? Kogar zaupa-

nje v zmago že v začetku zapusti, ta ne zmaguje. Povem: z Bogom in z Marijo bo vse šlo; sami od sebe seveda ne bomo ničesar dosegli."

Sklep je bil storjen. Sklep drži. Mora pa preiti tudi v dejanje in v življenje. Mora pa se razširiti po vsem slovenskem svetu. Vsakdanje sicer, vendar pa odlično delo mora preiti na vse. Boj preklinjevanju, boj divjaštvu, boj, boj, boj . . .

Ta boj naj prinese konec tistemu nesrečnemu "tjavendan življenju", ki ga živi skoraj ves današnji svet. Živi in se ne zaveda svojega vzvišenega poklica, ki je življenje po navodilih sv. vere in ki je njega zadnja postaja večno življenje . . .

Mora kletve naj preneha, začnimo spet z vzori božjega življenja . . .

J. Langerholz.

DAROVANJE

Marija,
s svojim tihim darovanjem,
mi v temni duši
novo luč prižgi,
da slutil bom za zemeljskim iskanjem
skrivnost trpljenja,
ki jo hraniš ti.

Kako nam duša v žrtvi dozoreva,
kako utrja v skalo jo vihar,
kako se Jezus tistim razodeva,
ki še uboštvo dajejo mu v dar.

Potem bom reven in bogat
kot ti, Marija,
ko se ti k srcu
Jezušček privija.

Vital Vodusek.

NAŠE DRUŽINSKE RANE

MI vsi, ki smo že nekaj soli snedli na svetu, živo čutimo, da je bilo nekoč vse več zaupanja, zadovoljnosti in složnosti med ljudmi ko te zadnje naše čase. Če ne že sploh po celih okrajih, mestih in večjih vaseh, pa gotovo vsaj po posameznih družinah. Ljudje pod isto streho so držali skupaj, se spoštovali, ljubili in hvaležno priznavali tudi vodstvo tistemu, ki jim je rezal kruh. Danes pa —? Ali so še družine zavetišča zveste ljubezni, nesebičnih skrbi, zvestobe, voljne vdanosti in odkrite hvaležnosti? Pravijo, da ima velik del današnjega svetovnega zla na vesti razmajano življenje po družinah. "Družina je tista mala celica, ki na njeni življenjski sili sloni moč narodov in držav." Zato bi morali skrbeti vsi voditelji ljudstev, da ostane ta prevažna celica povsod zdrava in močna. Najmorednejše odredbe zakonodajalcev namreč nič ne pomagajo, če je zginil iz družin pravi duh: silneje in globlje obvlada človeka vpliv družine, v kateri je zrasel, ko katerikoli drugi vnanji vpliv.

Po mnogih družinah se vzgaja mladina brez ozira na vero. Nikoli ne vidijo otroci takih nesrečnih družin, da bi starši molili, da bi šli v cerkev, da bi se z veseljem udeležili kake verske prireditve, da bi vsaj enkrat na leto prišli od obhajilne mize; nikoli ne čujejo, da bi se o čem božjem pohvalno razgovarjali, da bi nepoštenost obsojali, ker Boga žali, da bi se spominjali posmrtnega življenja . . . Vse njih vzgajanje je golo ljubkovanje, dokler so otroci še na rokah, pozneje pa karanje in zmerjanje. Pred 50 leti je bila še ena prvih skrbi mater ta, da so naučile otročiče izgovarjati najprej ime Jezusovo. Danes se

malokatera še na to zmisli. Nekdaj so si matere prizadevale, da so priljubile otrokom že v zgodnji mladosti molitev. Danes jim je še kratka večerna molitev bolj za igračo. Nekdaj so privajali starši otroke na samopremagovanje in jih utrjevali za borbe v življenju. Danes odstranjajo od njih vsako težavo, samo da si ohranijo njih ljubezen. Nekdaj so starši sami spremljali otroke v cerkev in jih tam nadzorovali. Danes jih samo pošiljajo, sami pa službo božjo zamujajo ali celo čisto opuščajo. Na ta način pač ne more zrasti otrok veren, če mu manjka vsakršno bodrilo in dober zgled. Koliko se pa še ravna brezveren ali versko mlačen otrok, ko doraste, po volji staršev — ko ne prizna nad seboj nobene odgovornosti — dovolj kažejo vsakdanje žalostne skušnje. Brezbožen otrok je družini trnjeva šiba.

Žalostno je tudi to, da ne poznajo mnogi starši pri vzgajanju nobenega drugega cilja, ko le posvetno korist otrokovo. Le zato naj bo otrok pošten, da bo laže prišel do kruha, dobro napredoval, se povzpел do veljavnega položaja, do bogastva in da bo užil čim več dobrot tega sveta. Vzgojno načelo takim staršem je samo tostransko in materijalistično: "Človek je za to na svetu, da karmoč prijetno živi in se zabava, kolikor mu to pripuščajo razmere. Z mladih nog naj se otroško prizadevanje na to uravna" . . . Saj je prav, da mislijo starši tudi na gmotno preskrbo otrokovo v življenju, toda edina naloga vzgoje to ni in poglobitna tudi ne. Človek ima vendar še odličnejše, svetejše naloge o življenju, kot dobra papca in pupca, ima neumrjočo dušo in ga s smrtjo še ni konec. Ali ni nujno, da ga vzgoja tudi na te naloge pripravlja? Potrebno je pa tudi za družinsko življenje,

da se otrok ne vzgaja na golo sebičnost. Ali bo mar tak človek, ki so mu od mladih nog pridigali samo o samoljubju, rad za druge delal in se za koga žrtvoval? Še misli ni! Starši mu bodo v breme, ko bo zadnje denarce izsilil iz njih, otroci napotje, življenje v družini pa nadloga.

Zelo kvarno vpliva na družinsko življenje tudi to, ker se Cerkev tako odriva od vzgoje otrok ne le v šolah in v vsem javnem življenju, ampak tudi po mnogih družinah. In vendar je Cerkev zato ustanovljena, da je učiteljica in vzgojiteljica narodov, mladine pa še prav posebno. Saj se mora človek takrat vzgajati, ko je za vzgojo najbolj dovzeten in vzgoje najbolj potreben. Res je, da lahko dobi človek tudi brez Cerkve neko gotovo mero vzgojenosti, značajnosti in plemenitosti, toda v popolnega človeka se ne bo nikoli povzpел in tudi zanesljiv v naravnih čednostih nikoli ne bo brez sredstva božje milosti, ki jo posreduje le Cerkev in ki je zlasti mlademu človeku v boju z neurejeno naravo neobhodno potrebna. Ali ne vidimo, koliko surovosti, razbrzdanosti in brezvestnosti je med mladino, ki je Cerkvi odtujena? Uvaževati je pa treba predvsem še nadnaravni smoter, ki ga človek brez Cerkve doseči ne more. Pot v nebesa nam kaže Cerkev, zato mora biti človek izmlada navezan na Cerkev, da pride v nji in po nji do svojega večnega namena. Družina, ki otrok ne zveže s Cerkvijo, je otrokom mačeha, ne mati.

Tudi tisti starši ne razumejo prav svojih dolžnosti, ki prepuščajo vzgojo otrok samo šoli. Naravni vzgojitelji otrok so starši. Otroci so njih lastnina in nobena oblast na svetu nima pravice, vzeti jim to lastnino, ako po pameti skrbne zanjo, pa tudi nobena oblast jih ne

more odvezati dolžnosti, ki vелеva, da vzgoje svoje otroke v poštene ljudi. Sam božji Zakonodajalec jim je naložil to dolžnost; on jim je otroka dal in jim podaril za ta posel tudi posebno stanovsko milost v zakramentu sv. zakona. Šola naj le izpopolni, kar bi starši pri vzgoji premalo ali preslabo storili, bodisi da niso imeli za temeljito vzgojno delo zmožnosti ali volje ne. Tudi naj da šola otroku tisto umstveno izobrazbo, ki je starši nimajo časa dati, pa jo zahtevajo razmere življenja. Pred Bogom so tudi starši v prvi vrsti odgovorni za to, kakšen otrok zraste: dober ali slab. Zato se ne morejo otresti očitkov lenobe in pomanjkanja ljubezni tisti starši, ki pustite rasti otroka prva leta brez naukov in strahovanja, češ, ga bo že šola poučila in mu glavo prav obrnila. Pa ko bi se taki površni starši vsaj v šolski dobi kaj prida zanimali, koliko postaja otrok boljši pod katehetovo in učiteljevo besedo! Pa jim je otrokov napredek v srčni izobrazbi tudi tedaj malo na brigi. Neki šolski ravnatelj pripoveduje, da se je zglasilo pri njem tekom šolskega leta 284 očetov in mater, ki so prišli vprašati zaradi otrok; toda trije so vprašali, če otrok tudi v plemenitosti kaj napreduje. Vsi drugi se za vzgojno plat šole sploh niso brigali. Ali ni v takih družinah otrok samo igrača ali pa celo nevšečno breme staršev, ne pa dragoceno seme, ki mora biti čuvano in negovano, da ne zraste iz njega divjak, v žalost in sramoto družini.

Neki brat je vprašal opata Hieraksa, kaj naj stori, da se zveliča. Starček mu je pa odgovoril: "Sedi v svoji celici; ako si lačen, jej; ako si žejen, pij; o nikomur ne govori slabega — in se boš zveličal."

VPELJEVANJE MATER

NEKAJ posebno lepega je mati z otrokom. Nešteto umetnikov je to telesno in dušno zvezo otroka z materjo že uprizarjalo in poroslavljalo. Saj so celo od Marijinih slik najpristržnejše tiste, ki nam jo predstavljajo kot Mater z Detetom. Bog je materi dal del svoje stvariteljske moči in del svoje ljubezni. V materi se je novo človeško bitje kot šibek plamenček začelo, iz nje je gorelo in rastlo, dokler ni začelo samostojnega življenja. In tudi potem je bilo dete vse materino; njene tihe, ljubeče žrtve so ga ohranjale in krepile. Mati je do otroka kot zlato sonce, ki se smehlja v čisti in neskaljeni studenčnici.

Ogromno delo je mati izvršila za otroka; nespametno bi torej bilo misliti, da je Cerkev za mater in njenega drobnega otročiča slepa in da nima zanj lepe besede in dobre želje. Že od davnine deli Cerkev materam poseben zakramental, tako zvani blagoslov matere pri vpeljevanju. Nešteto naših slovenskih mater ga je pobožno že šlo iskati; morda so bile šibke in je bila pot dolga in slaba; pa niso hotele brez cerkvenega blagoslova nositi sladkega imena "mati". Vpeljevanja mater se torej drži lepa častljivost naše davnine, drži se ga pa tudi tako velika nadnaravna moč, da ga Cerkev vsem materam toplo priporoča. Žal, da je ta zakramental po mnogih krajih, zlasti po več mestih prišel skoraj popolnoma iz navade. Ni prav to, ker bi morala biti pot matere k vpeljevanju pot notranjega veselja in ponosa ob izvršeni težki, pa lepi nalogi, in prilika, da se ji izreče spoštovanje zaradi njenih žrtv. Pa morda prihaja ta zakramental prav za-

to iz navade, ker prihaja ponekod iz navade tudi pravilno in sveto zakonsko življenje. Ko Cerkev materi blagoslovi enega otroka, bi morala mati svojo materinsko ljubezen v zaupanju na ta božji blagoslov tem bolj velikodušno odpirati še drugim božjim plamenčkom, kateri se hočejo vtelesiti v njej.

* * *

Mati pride — če le mogoče z detetom v naročju — v spremstvu dobre znanke do cerkve. Poklekne na cerkvenem pragu ali v zakristiji in vzame v roke gorečo svečo. Ta sveča jo spominja na Marijo, ki je 40. dan po rojstvu tudi prišla v jeruzalemski tempelj k vpeljevanju in je tedaj držala v rokah Jezusa, ki je luč sveta. In kakor je prišel starček Simeon, da je Marijo sprejel in blagoslovil, tako pride materi naproti duhovnik. Belo štolo ima čez belo oblačilo, katera pomeni veselje. Morda se takrat hvaležno spomni svoje lastne matere, ki ga je bila prav tako prinesla v cerkev in mu takrat izprosila blagoslova; ta blagoslov ga je spremljal do oltarja in mu dal moč, da ga še drugim materam in njih novorojenčkom deli.

Mašnik najprej molče pokropi mater z blagoslovljeno vodo, potem pa obudi v njej veselo zaupanje na Boga, ki jo bo še z naprej podpiral in krepil. S strežnikom moli:

"Naša pomoč je v imenu Gospodovem, ki je ustvaril nebo in zemljo."

Zdaj pa bere materi 23. psalm. Ključ za njegovo umevanje nam dajo uvodne besede, katere pristavlja Cerkev, tako zvana antifona:

"Ta bo prejela blagoslov od Gospoda."

Psalm ima dva dela. Prvi del popisuje veličastvo Boga, ki je vse ustvaril, potem pa srečo vseh, ki se smejo Bogu za-

upno bližati v njegovi sveti hiši; pogoj za to zaupnost z Bogom je brezgrešno življenje, katero želi duhovnik materi in detetu. Ta del psalma se takole glasi:

“Gospodova je zemlja in kar jo napolnjuje, vesoljni svet in vsi, ki na njem prebivajo.

Zakaj on ji je dal temelj na morjih in jo utrdil na tekočih vodah.

Kdo pojde na goro Gospodovo ali kdo bo stal na njegovem svetem kraju?

Kdor je nedolžnih rok in čistega srca, kdor svoje duše ne obrača k praznim stvarim in svojemu bližnjemu zvijačno ne prisega.

Ta bo prejel blagoslov od Gospoda in usmiljenje od Boga, svojega Odrešenika.

To je rod tistih, ki iščejo Gospoda, ki iščejo obličje Boga Jakobovega.”

Drugi del psalma pa nazorno slika prihod nebeškega Kralja, obdanega od svojih zvestih služabnikov in služabnic. Med temi Bogu zvestimi želi duhovnik, da bi bila tudi ta mati in to njeno dete. Tudi ji hoče poudariti, da ko bo vzgajala otroka za Boga, ga bo vzgajala za pravo srečo in pravo veličje, ki mu ne bo odvzeto in ki je v primeri z njim vsaka zemška veličina prazna. Slavnostno besedilo drugega dela tega 23. psalma slove:

“Odprite, knezi, svoja vrata in dvignite se duri, vekotrajne, in vstopil bo kralj slave.

Kdo je ta kralj slave? Gospod silni in mogočni, Gospod mogočni v boju.

Odprite, knezi, svoja vrata in dvignite se, duri, vekotrajne, in vstopil bo kralj slave.

Kdo je ta kralj slave? Gospod nebesnih čet, on je kralj slave.

Slava Očetu . . .”

Ta nebeški vladar je torej poklical mater v njeno vzvišeno službo. Vanj naj zaupa, če jo morda skrbi bodočnost otrokova in vznemirja njena lastna prihodnost. Nanj naj misli tedaj, ko ji bo morda bogoodtujenja znanka dejala satansko besedo, da je le prvo dvoje otrok lepih in zaželenih, nadaljnji pa da so le nadležno breme, katerega ni treba sprejemati nase. “Gospod silni in mogočni, Gospod mogočni v boju” bo nekoč srdito pogledal in treščil v prepad tisto ženstvo, katero v zakonu ne živi prav. To hrabilno in obenem svarilno misel obleče duhovnik v besede antifone, s katero zaključi psalm:

“Ta bo prejela blagoslov od Gospoda in usmiljenje od Boga, svojega Odrešenika; zakaj to je rod tistih, ki iščejo Gospoda.”

Nato izvrši mašnik lepo dejanje: materi dene na roko levi konec štole in jo slovesno pelje v cerkev, veleč ji:

“Vstopi v cerkev božjo, počasti Sina blažene Device Marije, ki ti je dal rodovitnost!”

Pri nobenem drugem zakramentalu ne ravna Cerkev tako prisrčno. Ta vhod matere v božjo hišo je podoba onega slovesnega vhoda v nebesa, h kateremu bo materi v obilni meri pripomoglo njeno zvesto izpolnjevanje materinskih dolžnosti vzreje in strogo krščanske vzgoje otrok.

Pri oltarju mati poklekne, moli in hvali Boga za prejete dobrrote. Duhovnik pa izmenoma s strežnikom moli zanjo:

“Gospod, usmili se! Kristus, usmili se! Gospod, usmili se!

Oče naš . . . In ne vpelji nas v skušnjava, temveč reši nas hudega.

Pomagaj, Gospod, svoji služabnici. ik v tebe upa, moj Bog.

Pošlji ji, Gospod, pomoč iz svetišča in varuj jo s Siona.

Sovražnik naj zoper njo nič ne opravi in sin krivice naj ji ne škoduje.

Gospod, usliši mojo molitev in moj klic naj pride k tebi.

Gospod z vami. In s tvojim duhom.”

Nato pa vpeljujoči duhovnik opravi molitev, ki izraža tolažilno resnico za matere nove zaveze: Odrešenikovo rojstvo iz prečiste Device je spremenilo bolečine mater v veselje, ker poslej rodijo otroke za nebesa in postanejo otroci že v tem življenju deležni sreče božjega kraljestva, sv. katoliške Cerkve. Otrok te matere je že prejel sv. krst, zato jo duhovnik opominja, kako srečna je zaradi tega deteta, ki je obenem tudi božje dete in član Kristusovega skrivnostnega telesa, Cerkve. Prosi, naj mati in otrok prideta za Sinom božje Matere. V to naj ji posebno pripomore Marija s svojo mogočno priprošnjo, saj je ta človeška mati prišla prosit isto, kar je Marija 40. dan po Jezusovem rojstvu šla opraviti v tempelj. Takole mašnik moli:

“Vsemogočni večni Bog, ki si po porodu blažene Marije Device spremenil bolečine vernih mater v radost, ozri se milostno na to svojo služabnico, ki se ti je vesela prišla v tvoje svetišče zahvalit. Daj ji, da bo po zaslugah in priprošnji iste blažene Marije zaslužila po tem življenju s svojim otrokom priti v veselje večne blaženosti. Po Kristusu, Gospodu našem. — Amen.

Potem duhovnik mater slovesno blagoslovi in iznova pokropi v obliki križa:

“Mir in blagoslov vsemogočnega Boga, Očeta in Sina † in Svetega Duha naj pride nate in naj na tebi vedno ostane. — Amen.”

* * *

ni škoda, da je ta pomenljivi in

učinkoviti zakramental prišel marsikje iz rabe, ko tako lepo poudarja dostojanstvo matere in žene? Ob njem se globoko loči tudi prava ljubezen, ki zasluži blagoslov, od tiste vroče strasti, ki prinaša samo omamo in smrt. Častljivo materinstvo je pred Bogom in pred Cervijo nekaj velikega; naj bo po tem zakramentalu še bolj spoštovano tudi pred krščanskim ljudstvom.

MODROST V IZREKIH

Gospodarstvo bo šepetalo, če je več oseb, ki jedo, kot rok, ki delajo.

Trpljenje je neizogibno: Stori, da ti postane stiska — krepost.

V dobrih in srečnih dneh se pripravljaj na bridke: v lepem vremenu vzameš pelerino s seboj.

Varuj se oseb, ki se rade pričakajo: kdor stopi med ogenj in slamo, se opali.

Kdor kupuje, bi potreboval sto oči.

Bodi previden, kadar sestavljaš pisano; kar je pisano, je pisano.

Če bi zavist gorela kot ogenj, bi bila drva poceni.

Dva moreta hkrati peti, ne pa hkrati govoriti.

Pregovori o molitvi: Molitev potrtega je prijetno petje za božje uho; za pravo molitev so potrebne svete roke, pobožno srce in dobra vest; molitev hoče vse srce zase imeti; molitev je dvojni ključ; odpira človeško srce in nebeska vrata; skrbi priganjajo k molitvi, molitev priganja skrbi.

En “na” je boljši, kot desetkrat: Bog ti pomagaj!

SOVRAŠTVO

OB jasnih in svetlih nočeh, ko so sedeli ljudje po dokončanem delu pred pragovi svojih hiš, so si pripovedovali strašno bajko. Kot da se je prerastla s koreninami v njih no-tranjost, in gledala pregrozna samo skozi njih polodprta usta in skozi njih oči in trosila svoja semena v tuje duše. Bajka, ki je ne moreš kričati čez cesto, da bi je ne oskrnil in grdo omazal; treba je, da sedita človek ob človeku in da je vsaj košček tiste nepoznane dobrote v obeh, da se lahko pretoči čuvstvo iz enega v drugega, brez kretnje in poudarjenega glasu, zgolj z besedo in še tisto tiho izgovorjeno. Ko je šla ta prelepa bajka — škoda, da je bila resnica! — od praga do praga in od ust do ust, se pri nobenem ni ustavila, podobna be-raču, ki zaman trka.

“V srce se mi smilita . . .”

“Vso noč nisem mogel spati. Vedno in vedno sta mi plesala pred očmi . . .”

“Kot živa . . .”

“Gora svetega Gabriela, dom mrličev, groblja labirintov, gromada človeških kosti, spomenik bestialnosti. Mrzla gledaš, skrhana, ožgana, okrvavljena in stokrat pognojena z mesom najljubših, najmlajših, ki so prišli od vseh vetrov. Vzdihi vdov in sirot te obkrožajo, misli vseh tistih, katerih dragi svojci se niso vrnili in leže njih trupla kjerkoli, nagnita, smrdeča, že same ubeljene kosti ali pa še teh ni več. Gora svetega Gabriela, kaj, tako je tvoje označenje človeštvu?”

“Ne mislimo na to, da ne zblaznimo! Pojdimo spat, pojdimo v barako in trepetajmo od mraza do jutra, ker so nam hišo podrli in vrt razdejali.”

“Ne grem spat to noč, da mi srce ozdravi . . . Ti nisi videl gore, jaz sem stal na njej vsako uro v jutru in zvečer, v solncu in v dežju, ko so ptice pele in granate tulile. Veš, tista strašna polja, še danes vidna, od raket razstreljena, z žico preprežena in španskimi jezdec, da ne moreš ne naprej ne nazaj in med nebom in zemljo obvisiš . . . Tam, tam je moj svet. Obdelaj ga, če ga moreš, do pekla je steptan, z verigami okle-njen, iztrgal ga iz krempljev žice in kolov, železja in starih čelad.

Tam notri so tulili kot divje zveri, ranjenci so umirali kot nabodena muha ali črv. Kdo bi zbral vse njih kosti; naj počivajo v miru! In v enem teh polj, teh zamreženih jas, sem našel kosti. Dva človeka sta bila — ne več človeka, dva okostnjaka, par cap je ležalo krog nji-ju. Gledal sem in videl in bolj me je udarilo kot pogled na razvaline in polje.

Dva okostnjaka sta bila, ležeča in be-la kot sneg. Kot da je smrt doletela dva, ki sta se ljubila v eni poletnih noči, se je zdelo, da sta bila objeta še v zad-nji uri. In videl sem znova, da je bil eden Bosanec in drugi Italijan. In po-tem sem spoznal, kaj se je bilo zgodilo, ne morda prvič od početka sveta, a pr-vič očitno mojim očem. Na tleh sta ležala in tiščala v rokah ostri bodali, ki sta bi-li zasajeni drug drugemu v prsi. Zdaj je čas že zacelil rane, izlizal meso od kosti in noža sta padla na tla. Njun ob-jem je bil rahel.

A nekoč sta se srečala v prestrašenem svitu raket in nista imela časa, da bi se spogledala in pozdravila — njune oči so bile blazne in so gledale smrt pred seboj. Umri, smrt, umri, kanalja! in objela sta se in zvalila, ko se je njuna kri potočila v eno samo mlako. Dve leti sta ležala v objemih, v srcih sta imela

bodali. Črvi so zrahljali vezi in izpili sovražstvo obeh.”

“Zdelo se je, kot da se še vedno sovražita.”

“Kot da se še mrličiči davijo. Ali misliš?”

Spustimo zaveso! Ljudje bi radi, da bi kosti na obronku groznega Svetega Gabriela oživele in bi se dva, ki se nista nikoli ne videla ne sovražila, pričela daviti in se s krikom valiti do Soče . . .

* * *

Videl sem ju pred seboj, kamorkoli sem šel. V temi sta gledala skozi moje trepalnice. Ko sem pisal zaljubljeno pismo, sta plesala po črkah, objeta kot dva, ki se ljubita. Na moji mizi sta ležala, mirna in tiha, le s tistim širokim smehom mrličev, ki razodeva vso tajnost zadnje minute. In nikoli se nista prikazala sovražna, skoraj prijazna, kot da si podajata desnice.

Ko sem zaprl oči, sem sanjal. Neskončen sijaj sem videl. Boga sodnika in čudna moža s strašne Gore svetega Gabriela.

Stopila sta pred prestol božji. Iz njunih prsi je po bluzah curljala težka temna kri. In čudo božje — niti v sanjah nisem verjel. Kot dva otroka, angelska in nedolžna, sta se peljala za roke po nebeškem kraljestvu.

Bog je sklonil svojo glavo k njima. Neskončno moder in pomilovalen nasmeh je spreletel Njegovo obličje.

Vprašal je malega z najnežnejšim glasom:

“Pietro, ali poznaš Joso?”

In črnobrki Pietro se je ozrl na Josa, ki se je smehljal z majhnimi, živimi očmi v zarjavelem obrazu. Nato je odgovoril naglo:

“Ne, Gospod Bog!”

In Sodnik je vprašal močnega Joso:

“Joso, ali si videl že kdaj tega človeka?”

In Joso je dejal počasi: “Bogme, da ne.”

Bog se je znova nasmehnil. Vprašal je še enkrat:

“Nikoli se nista videla?”

Tedaj sta se spogledala. Smejala sta se, kot ljudje, ki imajo polno dušo smeja in besede ne najdejo prostora. Nato sta dejala oba hkratu:

“Ne.”

“In kdo vama je dal rože na prsih?”

“Same so vzcevele.”

Tedaj se je Bog tretjič nasmehnil in dolg pogled se ni ganil od njih, sodba je bila taka, kakršna ne bo sodba vseh, ki so ubijali in ukazali ubijati. Otroka božja pa sta se prijela za roke in odšla po božjem kraljestvu.

Solnčnega nedeljskega popoldneva sta se ustavila na oni jasi, ki jo je pognojilo dvoje neznanih trupel in iztrebila pridna roka, dva mlada človeka.

Ona je bila daleč od severa, on z juga in njune besede niso znale drug drugemu razodeti, kaj srce čuti.

Ljubezni ni treba govora. Oči se spogledajo in za pol življenja je dovolj povedanega in še čez. Sedla sta na trato in mladi človek je stisnil glavo mladenke v svoje roke.

In oči so povedale, da sta siroti, da sta njuna očeta padla bogvekje, morda iz oči v oči, na Gori svetega Gabriela ali na Gori svetega Valentina, in da se imata radi tega vseeno rada, rada, rada . . .

“Ali greš z menoj in boš moja?”

“Grem.”

“Kamorkoli?”

“Kamorkoli.”

In utrgala je cvetko, to leto vzcevelo, in mu jo zataknila v gumbnico.

France Bevk

BRATOVSKA ŽRTEV

NA Veliko gospojnico l. 1731 se je praznovala v samostanu v D. velika slovesnost. Mladi pater Pavel je imel ta dan svojo novo mašo. Bil je plemenite krvi in iz čislane rodovine, zato je vzbujal daleč na okrog pozornost. Od vseh krajev je hitelo nebrojno ljudstva v veliko cerkev sredi samostanskega obzidja.

Ta dan je ostal marsikomu, ki je bil prisoten, v živem spominu, a najlepši je bil za patra Pavla, mladega meniha. Odkar sta mu pomrla roditelja, ni doživel veselejših trenutkov. Le to je težilo njegovo srce, da ni bilo nobenega izmed sorodnikov prisotnega.

Prišedši v svojo stanico, zamisli se mladi mož nehote v preteklost. Misli mu uhajajo na očetov dom — bogato grajščino, kjer mu je tekla zibelka, tam se raduje dobre matere in vrlega očeta; a ko se spomni, da že počivata v grobu, izvije se mu globok vzdihljaj.

Premišljajoč svojo prošlost se ozre mladi pater na podobo, visečo na steni. Bila je podoba njegovega brata. Dolgo jo ogleduje in se še bolj zatopi v spomine. Brat — brat je drugje, a je tudi drugačen po srcu in po nazorih. Njegova meniška obleka je bratu groza in nespamet. In vendar je bratu prepustil svoj del, da se je mogel v glavnem mestu drago šolati. — —

* * *

Bilo je petdeset let pozneje. Takrat doide menihom cesarski ukaz, naj zapuste samostan; opat mu je bil Pavel. Na ukazu je bil podpisan Pavlov brat, hud nasprotnik samostanov, takrat guverner v G. Bolelo je opata, a prenašal je nesrečo svojgo možato. — —

Na prijaznem zelenem hribu nekaj ur od samostana stoji cerkev žalostne Matere Božje. Ta kraj so si izvolili prognani redovniki, na čelu jim opat Pavel, za svoje bivališče. Vzeli so si v najem tri lesene kočje in ondi stanovali. Maševati so hodili na goro k Materi Božji; plačila so dobivali za veliko silo. Za sv. maše so jim dajali ljudje po stari petici; odtod so dobili ime "petičarji". V koči, v kateri je stanoval opat Pavel, zbirali so se k skupni molitvi.

"Bratje predragi," ogovoril jih je nekoč opat Pavel, "žalostni časi so prišli za nas, kakor se tudi imenuje Žalostna Gora, na kateri bivamo. Krog nas se razprostira najlepša okolica, vse v cvetju in zelenju, vse se veseli svojega življenja in vsaki stvari se pušča življenje, le mi smo prognani. Dasi so nam vzeli vse, vendar ne smemo zaradi tega nikogar sovražiti; ljubite marveč svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas preganjajo. Saj veste, da mene skeli najhujša rana."

Takrat so molili dolgo v noč. — — Drugi dan gre opat Pavel po svoji navadi na goro maševati. Malo pred njim se pelje proti cerkvi gosposki voz, v katerem sedi stara gospa. Na nje obrazu bi bil videl, da je morala nekdanj biti prava krasota. Izpovedala se je in po dokončani sv. maši pristopila k obhajilu. Opat Pavel je že enkrat videl ta obraz; tujka mu ni bila neznana. — Spomnil se je sedaj pokojnega svojega brata in njegove žene — pričujoče gospe. Po opraviilu sta bila stari menih in gospa v živahnem pogovoru. Gospa je bila v solzah in večkrat ihtoč zaklicala: "Odpustite mojemu pokojnemu možu!"

Res, brat je povzročil, da se je odpravil tudi Pavlov samostan. Brat se mu ni

smilil, zmagali so nazori, zmagali glas krvi.

* * *

Leta pregnanstva sivim redovnikom niso bila dolga. Drug za drugim so šli v hladni grob, in kakor bi se bila usoda igrala z opatom Pavlom, bil je on zadnji. Siva starost ga je sklonila v dve gubi, a duh njegov je bil še čil. Mimo vseh drugih molitev molil je največ za svoje nasprotnike in za svojega brata.

SLABE KNJIGE IN SLABI ČASOPISI

Največja škoda za vero, za nedolžnost, za družino so slabi časopisi in slabe knjige. Družinski oče ne more svoje družine in vseh, ki zraven spadajo, bolj oškodovati, kakor če trpi v svoji hiši slabe časopise.

Te resnične besede bi nedvomno mnogim odprle oči, da bi se oprijeli dobrega čtiva, če ne bi imeli slabega časopisja za dobro. Do spoznanja bi pa pripomogel ne le pouk v šoli, v cerkvi in drugod, marveč predvsem lepo življenje po navodilih svete Cerkve.

(škof Ketteler.)

“Kaj se je moralo ves čas na tihem goditi v krščanski Evropi, da je naenkrat nastalo tako gorje, kakor bi krščanstva nikoli ne bilo na svetu? Ali je Kristus res še gospodar duš? Ali je krščanstvo več kot državna vera? Kje je ta usodna napaka, kje je krivda? Saj vendar ni nikakor nespametno, kar verujem, in je gotovo dobro. Kako naj si torej razložim, kar vidim?” — Tako mi pišeš in še mnogo drugega. Tudi jaz sem si že izpraševal vest in sem videl, kako mi krščanstvo lepo dogmatično ži-

vi v glavi, srce pa o njem le malo ve. Ali je pri Tebi drugače, prijatelj? O, naj pride tisti vihar, naj nas ogenj razbeli in prežge, naj nas njegov žar razkuži, naj nas trpljenje očisti!

*

Prokletstvo in peklenške moči kličeš na človeka, ki je kriv vsega tega. Jaz sem kriv in moj brat in Ti in Tvoj prijatelj! Ne išči krivca; preveč nas je!

*

To je vseh nas bolečina, prijateljica moja. Vsi čakamo človeka, da bi čutil Duha, ki veje med nami, da bi videl živega Boga, ki je v naših srcih. O Verni, pridi, da nam poveš, kaj nam je na srcu, da zapoješ, kaj v božji ljubezni trpimo! Podnevu ga iščem, prijatelja svojega, in ga ne morem najti in ponoči kličem: Vi oblaki ga rosite ali zemlja naj ga da! Pa ga ne morem priklicati.

*

Polni strahu gledate v našo bodočnost in pravite: “Zdaj je konec mukotrpnega življenja.” Slišal sem zelo modrega človeka, ki je dvomljivcu rekel: Kaj se bojiš, malovernik? Kaj da bo z nami? Samo to, kar bomo sami hoteli! To bomo imeli, kar zaslužimo. Taki bomo, kakršni smo. Ni res, da se na bojnem polju odločuje življenje individua, narodov in svetovna zgodovina. Ravno narobe: v srcu individua se odločujejo bitke, življenje narodov in svetovna zgodovina. Ti se narod in svetovna zgodovina!

I. C.

Razumnih mož dolžnost je, predno se zgodi nezgoda, previdno odvrniti, da se ne zgodi; hrabrih mož pa, kar se je zgodilo, prav obrniti.

Ko je nekdo vprašal, kaj je neznano, reče: Prihodnjost.

TONČE S SLOMA

ZGODOVINSKA POVEST

Spisal P. Bernard Ambrožič

(Nadaljevanje)

PETNAJSTO POGlavJE: "RUMFORDSKA ŽUPA".

DOKTOR Ipavic je vrgel knjigo na mizo, obstal na mestu in prekrižal roke na prsih. Pripravil se je na začudenje onih dveh, kakor da so mu že na ustnicah besede: Ali nisem pravil? Za sedaj je pa samo rekel:

"Poglejta!"

Knjiga je bila dosti debela in skoraj tako velike oblike kot evangelijska v ponikovski cerkvi. Imela je trde platnice, ki so bile prelepljene s svetlo črnim platnom. Odtod menda ime — Črne Bukve.

Prašnikar je odprl knjigo in Tonče se je sklonil nad njo tik ob provizorju. Na prvi notranji strani sta brala:

"To je ta prvi inu ta celi **Kolomonov Žegen**, kateri je biv vkeleranje ta prvo bart drukan v tem lete 1321, inu v latinščeni šprahi venkaj dan. Potem pa na nemško, sedaj pa ta prvo bart na slovenjo nanovo kuhan inu friš-nu pečen."

Vsi trije so pridrževali sapo. Ipavic se je tiho smešil v svojo kozjo brado in še bolj jasno so mu stale na ustnah besede: Kaj sem pravil? Ona dva sta gledala v besedilo kot v neko le napol verjetno prikazen. Tedaj je provizor pokazal s prstom na besedo "vkeleranje" in Tonče istotako na letnico "1321".

Doktor je priskočil in pogledal.

"Ne razumete besede 'vkeleranje'? Pravilno bi se reklo v Koelnu am Rheim ali v Kelnu ob Reni. To je znano mesto na Nemškem. Pri nas navadno pravimo Kelmo-rajn. Saj veste, tja hodijo romarji od vseh strani častit svete tri Kralje. Tudi mnogi Slovenci. V teh bukvah je slovenščina silno popačena. Podobno je, da je neki ko-roški dialekt. Menda slavni pisavec teh bukev ni znal bolje zapisati, pa mu je pritekla izpod peresa čudna beseda 'vkeleranje'. Mislil je seveda zapisati: V kelmo-rajnu."

To sta zdaj razumela. Dijak je še vedno držal prst na letnici 1321. Zmajal je z glavo.

"Le kako je mogla biti knjiga prvič tiskana v tem letu, ko smo se pa v Celju ravno oni dan učili, da so tiskane črke iznašli šele okoli leta 1435. Torej celih sto in štiri-

KRIŽEM KRALJESTVA KRIŽA

P. B.

V Detroitu ima ustanova "The Catholic Worker" gostišče za lačne in slabo oblečene siromake. In za take, ki nimajo niti strehe. Ista ustanova ima podobna gostišča tudi po drugih mestih Amerike. Iz detroitskega gostišča poročajo takole: Cele družine prihajajo k nam, da jim damo prenočišče. Nekatere imajo denar, da bi kjerkoli plačale najemnino za stanovanje, pa stanovanja ni dobiti. Družine z otroci zelo težko najdejo stanovanje. Sploh je stanovanjsko vprašanje v Detroitu nekaj strašnega. Torej je vojna tudi med nami Amerikanci povzročila še druge težave in bridkosti, ne samo to, da v mnogih hišah pogrešajo sinove in hčere ter jokajo za onimi, ki so padli. Imamo se sicer v drugih ozirih v splošnem kar dobro. Dela je dosti in denarja ne manjka, pravimo. Skrite revščine premnogih pa ne vidimo — ker nimamo dosti odprtih oči.

Iz istega detroitskega gostišča poročajo: V neki majhni hiši sta se nastanili skupaj neka bela družina in neka črna družina. Obe sta bili prišli iz južnih krajev Amerike. Sprva sta se obe družini postrani gledali in velika napetost je vladala med njima. Toda kmalu se je stvar predrugačila. Ko je šla mati črne družine iskat dela, je

najst let pozneje. Leta 1321 se ljudem še sanjalo ni o tiskanju knjig."

Doktor Ipavic in tudi provizor sta pritrjevalno pokimala. Doktor je povzel besedo:

"Pravilno zadel, dečko moj! Me veseli, da si to reč takoj opazil. Bom pozneje pojasnil. Zdaj pa tega ne pozabita, da ležijo pred vama črne Bukve ali Kolomonov Zegen. Več ni treba. Obrnita par listov, berita nekoliko tu in tam. Bosta videla, kakšne reči so v teh bukvah tiskane, potem bosta lažje vse drugo presodila."

Prašnikar je obrnil nekaj listov in obstal pri berilu. Tonče je počasi bral na glas:

"Duhouna branua ali duhouna vahta pred duhounah in žuotnah nevarnostah. Sekobart per sabe nossiti, u ktirej so močni žegni inu žebranje, kateri so od sama boga oznanuani, od te cirkle inu S. S. očetou storjeni nu od papeža Urbana VIII. unkadani, skuz s. Kolomona potrjeni bli . . ."

"To je pa bosa!" je z nasmehom vzkliknil Tonče.

"Kakšna pa!" je zamahnil Ipavic.

"Kako pa veš, kaj si bral?" je vprašal provizor.

"Po večem sem razumel, le nekaterih besed nisem."

Pokazal je na besedo "unkadani".

Doktor je pojasnil:

"To je ista beseda kot sta prej brala: venkaj dan. To se pravi, objavljen ali kot pravimo danes: na svetlo dan. Slovenščino lomi ta knjiga, da je groza. Dvakrat ne piše iste besede enako."

Provizor je še enkrat preletel besedilo in ga mimogrede prestavljal v svojo novo slovenščino:

"Duhovna obramba ali duhovna straža proti duhovnim in telesnim nevarnostim. Zmerom pri sebi nositi. V njej so močna blagoslovila in molitve, ki so od samega Boga oznanjena . . ."

"Pa papež Urban osmi jih je oznanil in sveti Kolomon potrdil! Taka neumnost!" Tako je vzkliknil Tonče in bilo mu je, da bi pljunil.

"Poglejta še malo naprej!" je silil zdravnik. Prašnikar je spet obrnil nekaj listov in obstal. Tam se je bralo:

"Le-tu pisanje se je znešlo v Jeruzalemu per božjimu grobu in kateri le-tu per sebe nossi, temu ne more škodovati hudič . . ."

"Blagor vam, doktor!" je dejal provizor nagajivo.

"Nerodno je le to," je odgovoril Ipavic s porogljivim nasmehom, da ne bom nosil s seboj te plaže, ampak jo bom poslal v kak muzej. Tam naj pojo te vražje bukve slavo nemški kulturi!"

Tonče je svetlo pogledal in hotel nekaj vprašati. Toda doktorju se je zdelo, da njegova tovariša še nista dosti vedela o črnih Bukvah. Spet je priganjal:

mati bele družine sprejela v varstvo črne otroke. Drugi dan je šla bela mati iskat dela in je črna mrti skrbela za bele otroke. Tako sta se v skupnih težavah obe družini sprijaznili. V drugem primeru je bilo, da se je pet odraslih in deset otrok nastanilo v hiši, ki je imela prostora za eno samo družino. — Tisti, ki imamo udobna stanovanja, bomo nekoč klicani na odgovor radi stiske neštevilnih drugih . . .

Vojaški kaplan, Rev. Lenart

Bogolin iz Chicage, je pripovedoval iz lastne skušnje, da se mnogi nekatoliški vojaki pridno pripravljajo za prestop v katoliško cerkev. Tudi on sam jih ima vedno nekaj, ki se uče katekizma in prihajajo k pouku. Ne gre brez težav, ker nimajo fantje za to stvar nič posebej določenega časa, ampak si ga morajo vzeti, kjerkoli si ga morejo. Nekateri pridejo šele zvečer v postelji do tega, da lahko vzamejo v roke katekizem. Ravno tako ne morejo k duhovniku, kadar bi hoteli, najmanj pa po več skupaj. Kadar more kdo ukrasti nekaj časa, stopi k duhovniku in prejme pouk. — Dejstvo, da se mladi fantje, ki so se morda šele pri vojaki seznanili s katoliško vero, sredi takih težav stanovito pripravljajo za prejem zakramentov, je pač nekaj veselega.

Poučevanje katekizma po pošti, to se pravi, potem dopisovanja med duhovnikom in učencem, je tudi zna-

“Le še obrnite kak list, provizor, in naučita se oba še kaj več!”

Provizor se je vdal, čeprav se mu je zdelo že dosti. Brala sta, kako je treba odganjati od živine “uroke”, kako treba dvigati “zaklade”, kako se gre o polnoči klicat hudiča “v ris” in polno takega. Bilo je povedano, da kdor to knjigo nosi s seboj, ga ne more nihče ne zaklati ne ustreliti, sam pa lahko vsakemu naredi ali dobro ali hudo, kakor se mu zahoče, samo da zna vse prav čitati . . .

Provizorju je bilo dovolj. Zaprl je bukve in jih odri- nil na sredo mize. Tudi dijak se ni več zanimal. Prašni- kar se je obrnil k doktorju.

“Kje ste pa vendar ujeli to divjo zver, doktor?”

“Vas zanima, kaj? Vidite, že dolgo sem ji bil na sledu. Iz raznih bolnikov sem izvlekel, da kmet Žikovec zagovarja bolezn pri ljudeh in živini. Samo po kapljicah so priznavali. Namigavali so mi, da ima posebne bukve. Ta jih je imenoval črne Bukve, oni Kolomonov Žegen. Strašno jih je skrival, mi je bilo rečeno. Jaz sem sam ne- kaj kratov napeljeval pogovor na to reč, ko sem bil na- lašč ustavljal v Žikovčevi hiši. Pa se je delal ta junak, kakor da niti ne ve, o čem govorim. Pred kratkim je pa hudo zbolel in takoj začel svojo lastno bolezen zagovar- jati. Tu se mu je pa posvetilo, da zagovor nad lastno bo- leznijo nič ne pomaga! Ha! Sicer se mu je trdna vera v črne Bukve že poprej nekoliko omajala, ko je brez uspeha celo poletje zagovarjal iz njih svoje njive in trav- nike. V hudi bolezn se je spomnil na starega Čepeta, ki je šel o njem glas, kako je brž ozdravel pri meni v šent- jurju. Dal ga je poklicati in ta ga je pregovoril, da je mene povabil k sebi. Ha, čepe ne more pozabiti tiste nebeške muzike! Prav vesel sem bil povabila in sem šel. Pregledal sem Žikovca, ali namesto zdravil sem mu naj- prej nastavil nož na srce! Oče, sem rekel, tako vam po- vem, da vas bo v par dneh konec, če mi prav precej ne daste svojih črnih bukev. Če jih pa daste, vam obljubim, da boste lahko že na novo leto šli v cerkev in k spovedi, da vržete iz sebe tistega črnega vraga, ki drži vašo dušo v svojih paznoverskih kleščah . . .”

“To ga je moralo strašno iznenaditi!”

“Da ste videli, kakšen mučeniški obraz je napravil!”

“Tak dal je pa le?”

“Dal, dal, ampak ne zlahka! Bila bi cela povest, če bi vama to na drobno razlagal. In čudila bi se vidva Če- petu, kako mi je znal pomagati. Ta starina mi je zdaj bogato poplačal, kar sem mu bil poleti dobrega storil. Z združenimi močmi sva končno pripravila starega vražar- ja do koščka pameti.”

Videti je bilo, da se je Prašnikar globoko zamislil.

no našim vojakom. Beremo, da jih je okoli dvajset tisoč, ki se na ta način pripravlja- jo za prestop v katoliško cer- kev. Po pošti dobijo tiskan pouk o kakem poglavju ka- tekizma, zraven primer na vprašanja, na katera potem pismeno odgovore. Nazaj jim pošta prinese popravljene “domače naloge”, ako je po- pravljjanje potrebno, zraven pa eno nadaljnje poglavje katekizma za novo delo. Ko je ves katekizem na ta način obdelan, se javijo duhovni- ku, naredijo skušnjo in so sprejeti v Cerkev. Beremo, da pri tem delu pomagajo tudi Kolumbovi Vitezi in s tem opravljajo pravo misi- jonsko delo. Kdor hoče dela- ti kaj dobrega, res lahko najde priliko v vseh mogo- čih okoliščinah.

Newburške novice v Ameri- ški Domovini poročajo:

Neki vojak z majhno druž- nico, obstoječo iz žene in dveh drobnih otrok, pripove- duje, kako je bilo več ko dvajset vrat zaloputnjenih njemu vobraz, ko je iskal par sob, kjer bi se nastanil za časa vojne. “In ves moj zločin,” tako piše, “je v tem, da imam dva otroka.” Tej žalostni “novici” dostavlja newburški novičar nasled- nje besede: “Ali se še kak pameten človek čudi, da Bog pusti svet, da se sam uniču- je? Mačke in psi dobivajo streho, in nekateri se še prav posebno zanimajo za te živa- li, le za otroke ni prostora, kot ga ni bilo za božje Dete v Betlehemu . . .”

“Moram iti, pa hitro bo treba stopiti. Srečno novo leto obema in z Bogom ostanita do prihodnjic!”

Kakor mimogrede je obema roke podal in skoraj zdirjal na cesto.

* * *

Na dan nedolžnih otrok je Tonče pospravil svoje reči in si punkelj povezal. Provizorju in njegovi gospodinjki je voščil srečno novo leto in se napravil v Celje. Na Slomu se bo še ustavil mimogrede, je dejal. In pa Boglonaj za vse!

Prašnikarja je vse te dni skrbela ta ura. Šele sedaj se je osrčil in vprašal dijaka:

“Kako pa kaj izhajaš doli v Celju — ali ne trpiš pomanjkanja?”

“Kar dobro, hvala, Bogu! Nič ne skrbite zame, gospod!”

“Plačuješ stanovanje? Nimaš dolgov?”

“Nimam še, hvala Bogu!”

“In če danes nič ne pade v tvoj žep, kako bo tja do velike noči?”

“Bog bo pomagal. Instrukcija me vzdržuje.”

Odleglo je provizorju, ko je videl, da dijak ni bil razočaran radi novice, da to pot ne bo ničesar dobil. Razumela sta se. Provizor je bil brez denarja in oče Slomšak se sam od sebe spomnil ne bo, pa naj ima ali nima. Prašnikar pa sedaj ni imel poguma, da bi šel nadenj. Pri tem je ostalo.

Na Slomu so imeli polne roke dela. Tonče jih ni zadrževal in oni ne njega. Neža mu je ponudila rumfortovke, pa le bolj za šalo. Odklonil je, ni še bil lačen.

Oče Marko mu je skoraj od daleč segel v roke in kratko dejal:

“Pa srečno hodi in spet pridi pogledat na Slom.”

(Dalje prihodnjic.)

in se ne dajo voditi splošnemu mišljenju “cerkvenih krogov”.

“Dumberton Oaks” je kraj,

kjer so v lanskem avgustu svetovni diplomatje dolgo sedeli skupaj in sestavljali pravila, po katerih naj se po tej vojni sklene zopetni mir. Seveda ni še čas, da bi se sklepal mir sam. Toda če naj se po tej vojni sklene

mir, ki bo res držal in bo obenem pravičen, je treba že naprej vedeti, po kakšnih načelih naj se sklepa novi mir. Vse to je v redu in celo razveseljivo. Diplomati v Dumberton Oaksu so izdali dolgo navodilo, kakšen naj bo prihodnji mir. Sedeli so skupaj sedem tednov in veliko govorili ter pisali. Toda kaj naj rečemo o tem delu, če zraven tega vemo, da se

niso niti enkrat spomnili na Boga in njegovo pravico?” “Ako Gospod ne zida hiše . . .”, kako bo ž njo?

Bog tudi v meksikanskem parlamentu nima mesta.

Eden meksikanskih politikarjev se je “izpozabil” in v svojem javnem govoru imenoval Boga. Takoj za njim je vstal drug in se javno pritožil, češ, da njegov predgovornik ni imel nobene pravice, imenovati božje ime. To so slaba znamenja za bodočnost sveta. Še bolj slabo znamenje pa je, če tudi ti in jaz, ki se smatramo za dobra katoličana, ne dava vedno in povsod Bogu vsega, kar je božje. Izpraševanje vesti se mora seveda vedno pričeti pri samem sebi.

Sveti Oče je spet govoril o Božiču vesoljnemu svetu.

Dandanes je težko govoriti o razmerah na svetu brez črnoglednosti in takorekoč brez tarnanja in jamranja. Proti pričakovanju pa papežev govor ni bil tak. Res v današnjem svetovnem položaju tudi papež ni mogel najti veliko dobrega, toda gledal je naprej in se mu je zdelo, da je v prihodnosti za svet več svetlobe in boljših dni, kot si navadno predstavljamo. Papež je izrekel svoje prepričanje, da bo svet spet zahrepenel po pravi demokraciji in Kristusova vera in Cerkev bosta spet igrali svojo veliko vlogo.

O pravi demokraciji je izjavil sveti Oče, da ne sme nikoli oropati državljanov

nekaterih temeljnih in neod-
dajnih pravic. Med te neod-
dajne pravice spada to, da
sme vsak državljani svobod-
no izreči svoje misli, kadar
mu država nalaga razne
dolžnosti in žrtve. Ni da bi
moral človek biti slepo po-
koren državi, kot zahtevajo
mnogi diktatorji. Vsak dr-
žavljan je sestavni del drža-
ve, zato ima pravico soodlo-
čevati, kaj bo država ukre-
nila. Neoviran razgovor v go-
vorjeni in tiskani besedi se
mora priznati vsakemu dr-
žavljanu kot ena najbolj te-
meljnih njegovih svobodščin.

**Da je treba kaznovati one,
ki so krivi današnje voj-
ne** in njenih posameznih ne-
popisnih strahot, je papež
tudi poudaril. Ne bi pa bilo
prav, če bi se kaznovanje
razširilo tudi na take, ki so
na videz sokrivi, v resnici pa
ne. Potrebna je torej pošte-
na preiskava, da ne bodo tr-
peli tudi nedolžni. Sploh naj
se kaznovanje ne vrši iz go-
lega sovraštva in maščeval-
nosti. Da se pa zanaprej pre-
prečijo vojne, to naj bi bila
poglavitna skrb sveta. To bo
bo mogoče le, ako se bo svet
združil v veliko svetovno or-
ganizacijo, ki se bo brez za-
tekanja k vojnam znala vladati.
Čimprej se morajo pri-
tegniti v to organizacijo tudi
oni narodi, ki so sokrivi se-
danje vojne.

**Življenje narodov in držav
se mora** spet postaviti na
evangeljsko podlago in pri-
znati načela krščanske mo-
rale, da ne bo le sila odloča-
la in rodila novih vojsk.
Smemo reči, da je skoraj ves

svet sprejel papeževe besede
za dobro in svetovni tisk
jih je izredno pohvalil. Ne-
kateri so se pa oglasili s svo-
jimi ugovori in so dejali, da
papež želi premehkega po-
stopanja z vojnimi krivci.
Nekaj podobnega so papežu
tudi v Moskvi očitali. Kdor
pa natanko bere, kar je pa-
pež govoril, bo moral pošte-
no priznati, da je najboljši
oče more govoriti svojim o-
trokom.

**Zarja, glasilo Slovenske
Ženske Zveze**, ima lepo
poročilo o zborovanju žena,
ki so se zbrale v ta namen,
da bi se razgovarjale, kako
bi bilo mogoče zanaprej od-
praviti vsako vojno. Kakor
je vse hvale vredno delo že-
na in deklet za zmago v tej
vojni, tako je pa še vse bolj
razveseljivo, da se žene tru-
dijo za odpravo vsake vojne.
Ako bi se vse ženske vsega
sveta odločno postavile na
papeževo stran in mu poma-
gale razširjati eno samo so-
vraštvo, namreč sovraštvo do
vojske, bi se dalo v tej reči
res veliko narediti. Bog daj
mного uspeha! In Bog daj,
da bi se taka zborovanja že-
na še velikokrat vršila!

**Poljskega kardinala Avgu-
sta Hlonda** so Nemci od-
vedli nekam na Saksonsko,
vedo povedati poročila. Trdi
se, da je on eden tistih odlič-
nih vojnih ujetnikov, s kate-
rimi hoče Nemčija doseči mi-
lejši mir. Če bodo Zavezniki
vztrajali na svoji zahtevi, da
se Nemčija brezpogojno pre-
da, bodo baje Nemci te ujet-
nike "likvidirali" kot talce.
Kardinal Hlond je bil med

katoliškimi Slovenci pred
vojno močno poznan.

**Več ko sto raznih "načrtov
za mir"** so v zadnjih pe-
tih letih objavile v Ameriki
različne verske skupine, ka-
toliške, protestantovske in
judovske. Nekateri teh na-
črtov so bili podpisani od me-
šanih verskih predstavnikov.
Vidi se, da je Amerika ven-
dar še vedno sprejemljiva za
nasvete svojih verskih vodi-
teljev. O vseh teh načrtih je
več ali manj razpravljalo
tudi svetovno časopisje in o-
pozarjalo nanje državnike v
Washingtonu in drugod. No-
ben od vseh teh mnogošte-
vilnih načrtov pa ni bil dele-
žen tolike pozornosti ko naj-
novejši načrt za mir, izdan v
imenu vseh katoliških škofov
v Ameriki.

**Neki Ansel Mower je seve-
da popolnoma neznan**
bralcem našega lista. Zdaj
jim nekaj povemo o njem.
Protestant je in mnogo piše
v razne ameriške svetne li-
ste. Katoliške cerkve nima
rad. Če le more, lopne po "fa-
šističnih klerikalcih", kakor
še marsikdo drug, seveda.
Ko je pa bral izjavo ameri-
ških škofov za mir, je zapi-
sal: "Čeprav sem protestant,
želim pokloniti katoliškim
škofom lep šopek rož radi
tega, ker so objavili svojo
borbeno izjavo, ki poseže na-
ravnost v srce tega vpraša-
nja. Škofje so se brez ovin-
kov potegujejo za nov svet
po načelih zakonitosti. To je
nadvse važno . . ." Vidi se,
da se vendar tudi med nepri-
jatelji katoličanov najdejo
pošteni ljudje!

DODATEK K SPISU O FATHRU ŠAVSU

KER sem bil napovedal, da bom pisal o rajnem dekanu šavsju le po njegovih pismih, sem v zadnji številki našega lista to svojo nalogo dovršil. Med tem se je nabralo nekaj reči, ki so v zvezi z mojimi poročili, na nekatere sem se pa sam spomnil. Zaradi tega naj mi bo dovoljeno, da napišem še naslednji dodatek.

* * *

Na dan pogreba so rajnemu zapeli slovenski duhovniki pod vodstvom Rev. Misije, profesorja petja v št. Paulu, slovensko nagrobnico :Blagor mu! Tako je zaorila v nemško-angleški cerkvi naša slovenska pesem, dasi je bil do malega ves zbrani narod tujega rodu.

S tem so slovenski pevci samo ugodili želji rajnega, ki jo je bil večkrat izrekel. Tudi proti meni se je nekoč izrazil, da se mora tako zgoditi na dan njegovega pogreba.

Poleg te želje je imel za svoj pogreb še dve. Hotel je imeti preprosto rakev, kar se je tudi zgodilo. In grob so mu izkopali med dvema lepima vitkima smrekama, ki jih je bil sam zasadil v ta namen. Jasen dokaz, da mu je bila misel na smrt že davno domača in ga ni strašila. Te zunanje okoliščine so mu samo pomagale, da je tudi notranja priprava na smrt bila vedno bolj živa pred njegovimi duhovnimi očmi.

Ob tej priliki je vredno omeniti tudi tole :

Neka dobra duša, ki je rajnega gospoda dobro poznala, mi sporoča, da so ga njegovi bližnji znanci pogosto svarili, naj se varuje in si vzame dosti počitka. On pa da je vselej odgovoril: Najlepše je umreti vprežen v delo, kakor vol, ki pade ob svojem plugu.

Tudi to se mu je zgodilo.

* * *

Zdaj naj navedem še nekaj kratkih zapiskov iz lemontske samostanske kronike, ki se nanašajo na obiske gospoda šavsja pri nas.

24. maja 1937:

Ta dan nas je obiskal naš največji do-

brotnik Very Rev. Matija šavs iz Shakopee, Minn. Ustavil se je pri nas na potu v Evropo, kamor odhaja, da si utrdi zdravje. Maševal je pri oltarju Marije Pomagaj.

30. aprila 1939:

Very Rev. Matija šavs bil pri nas. Imel je slovesen govor o priliki, ko smo polagali vogelni kamen za naš novi samostan.

23. julija 1938:

Obiskal nas je Very Rev. Matija šavs skupaj z Rev. Francom Jagrom. Ta zadnji je bil šele prvokrat pri nas. Ostala sta čez noč. Ogledala sta si naše griče. Tudi Rev. Jagru se je pri nas vse jako dopadlo. Potem sta odšla v Joliet na zborovanje Baragove Zveze. Na povratku sta se zelo pohvalno izrazila o poteku te seje.

* * *

Zdaj pa nekaj drugega. Nekje v svojem spisu o rajnem gospodu dekanu sem pisal o lipah. Dejal sem, da pri nas v Lemontu ne uspevajo tako dobro kot bi bilo želeti. Potem sem zvedel postrani, da nekdo, ki je dober poznavalec lip in pozna tudi naše lemontske, ni bil zadovoljen z mojim mnenjem. Po njegovih mislih naše lipe čisto dobro uspevajo in je bila moja kritika netemeljena.

Vzamem na znanje in celo pravim, da me to veseli. Zdaj bi samo rad videl, da bi se oni gospod oglasil osebno pri meni in bi se o tej reči kaj več pomenila.

* * *

Dalje sem slišal, da se nekateri čudijo, kako je mogel rajni gospod toliko denarja razdati v dobre namene, ko ni imel kake izredno bogate fare in torej tudi ni mogel imeti posebno obilnih dohodkov.

Kaj bolj natančnega o tem ne morem povedati. Eno je gotovo, gospodaren je znal biti vedno in povsod. Meni je nekoč sam pripovedoval, kako je imel v tej reči vedno srečo in ga je Bog posebej blagoslavljal. Podrobnosti si nisem zapomnil. V prejšnjih časih so bile menda zelo ugodne prilike za nalaganje denarnih svot, ki so se lepo obrestovale. Dejal bi, da si je na tak način pomnožil svoje premoženje in ga potem uporabljal v podpiranje dobrih name-

nov. Tako je to reč lahko razložiti in je rajnemu gospodu v čast.

Končno naj se na tem mestu zahvalim vsem, ki so z zanimanjem brali moje poročilo o rajnem gospodu. Nekateri so mi ustno povedali, drugi pismeno, da se jim je to branje zelo dopadlo. Nekdo je pisal: "Ko pride list, najprej Vaš članek poiščem in prečitam." Hvala John! Drugi piše: "Škoda, da niste že poprej začeli pisati v Ave Marijo. Zelo spretno pero imate. Morate še pisati . . ." Hvala, Math!

No, saj bi teh zgornjih vrstic niti ne dal v javnost, če bi me eden mojih tajnikov ne prevaril na tale način. Vidite, tako je, če človek na stara leta postane spisatelj in dobi za to pohvalo! Naj bo vse za dobro vzeto.

Tudi ne odbijem poziva, da bi še nadalje pisal. Seveda mi je zdaj zmanjkalo materiala o Fathru Šavsu, pa morebiti se bo kaj drugega dobilo. Nekateri ljudje znajo prav čedno pisati na primer o čebelicah, o cveticah, o zvezdicah in kaj jaz vem, kaj še vse. Morebiti se pa le res tudi jaz skorajžim in poskusim. Te dni enkrat bom sklical veliko sejo vseh mojih tajnikov, pa se bo odločilo, kako bo s to rečjo zanaprej. Fathra Šavs pa vseeno nikar še ne pozabimo. Takole kak očenaš včasih ali "spomin" pri sveti maši mu le še in še privoščimo!

Poroča P. John K. Ferlin

IZ PISEM MISIJONARJA FRANCA PIRCA

(Nadaljevanje)

TUDI naslednje pismo, ki ga tu objavljamo samo deloma, je bilo pisano v Krivem Drevesu. Datirano je z dnem 1. oktobra 1843.

"Divjaki na otoku Amikvagendu so bili vedno najtrdovratnejši malikovalci in najbolj grozni divjaki otavskega rodu. To leto jih je pa omehčila nalezljiva bolezen. To priliko sem porabil in jim ponudil tolažbo

svete vere. In res so jo sprejeli. Le nekaj pijancev je ostalo trdovratnih. Dvakrat sem šel na omenjeni otok. Pri drugem potovanju bi se bil skoraj utopil.

"Ko sem se namreč dne 25. septembra tega leta vračal z otoka in bil že dve uri daleč na širokem jezeru, je nastal hud vihar, ki je buril od strani. Moja barka bi se bila gotovo potopila, da nisem še o pravem času obrnil in plul nazaj na otok. Vihar je razgrajal do pozne noči in z naraščajočo silo. Vse jezero, ki je nad 30 milj široko, ga je bilo polno.

"Na tem otoku sem imel lepo priliko opazovati velik razloček med divjiimi in med krščansko omikanimi Indijanci. Krščanski Indijanci v Krivem Drevesu in v Lakroa, kakor tudi po drugih krščanskih naselbinah, ki so že dolgo pod nadzorstvom misijonarjev ter olikani, ali kakor pravimo: civilizirani — bivajo po vaseh v lepih hišah, so lepo oblečeni in dobro hranjeni. Delajo pridno in si pridelujejo potrebnega živeža na izobilje. Bavijo se s poljedelstvom, živinorejo in ribištvom. Časte in ljubijo Boga, našega Stvarnika, iz vsega srca. Žive lepo нравno.

"Divjaki na otoku pa so leni in izstradani pasli lenobo v svojih šotorih iz bičevja in lubja. Mnogo otrok, da tudi mnogo mož, ni imelo nikake obleke. Večina divjakov ima le po en koc za vso svojo opravo. Žene teh divjakov, četudi siromašne, so pa vendar bile od glave do nog čedno oblečene. Hrano si iščejo vsak dan sproti, z mrežo na jezeru in s puško v gozdu. Ob viharnem vremenu, ali če v gozdu nič ne ustrelje, pa stradajo po več dni zaporedoma. Takrat se prežive ob lastni slini, ki si jo pomnožujejo v ustih z žvečenjem smole. Le malo jih je, ki sade koruzo in krompir ob svojih šotorih. Vse te pridelke pa potem slastno pojedjo napol zrele in kar surove.

"Kakor je bilo žalostno in pomilovanja vredno njihovo telesno stanje, tako divja je bila tudi njihova нравnost. Malikovalstvo z vsemi zraven spadajočimi pregrehami je bilo pri njih udomačeno. Sedaj pa so sprejeli luč svete vere. Sedaj kažejo dobro voljo in zmožnost za olikano življenje. Z

božjo pomočjo jih upam kmalu spremeniti v omikane ljudi in dobre kristjane.

“Sploh se mi zdi, da je sedaj prišel čas posebne milosti božje za spreobračanje poganov in širjenje svete vere med njimi. Pred nekaj leti prelita kri mučenikov na Kitajskem in pa molitev vernih je razlila izredno milost na dežele malikovalcev. Veselje je, če bereš v cerkvenih časopisih, da so zadnji dve leti divjaki veliko bolj voljni sprejeti sveto vero. V celih trumah sprejemajo krščanstvo. Tudi učeni krivoverci iščejo tolažbe v naši sveti veri. Veliko protestantov se vrača v naročje sv. Cerkve. Po vseh mestih severne Amerike zidajo katoliške cerkve in šolska poslopja. Tako se po teh prostornih deželah jako naglo razširja sveta vera kljub nasprotovanju peklenških moči. Katoliška vera že nadvladuje vsa druga verska izpovedanja. Ima očitno božjo pomoč in varstvo, ki ji daje rast.”

Še nekaj podatkov iz drugega pisma, ki ga je pisal istočasno:

“Moje še vedno trdno zdravje me še vedno drži pri delu. Vendar sem preko svojih moči zaposlen z misijonskimi opravili. Poletje uporabljam za obiskovanje oddaljenih misijonskih postaj ali pa za spreobračanje poganov. Pozimi se pa večinoma pečam s poukom otrok v šoli. Kar mi ostane časa, spisujem knjige v indijanskem jeziku. Kje se bodo mogle natisniti te prepotrebne knjige, sam ne vem.

“Tudi s poljedelstvom in vrtnarijo se moram pečati, zakaj učiti mi je Indijance poleg verskih reči tudi umnega gospodarstva, da pospešim tudi njihov časni blagor. Pogostokrat jim moram lastnoročno kazati, kako gre rabiti srp, koso, plug, cepec in tako dalje.

“Vendar pa niso še vsi moji kristjani dosegli te stopnje omike. Kaj šele pogani! Naj navedem en zgled. V neki koči sem našel 90 letnega starčka in njegovo ženo, ki sta oba prejela sveti krst. Mož je ležal na tleh na bičevju in bil ogrnjen z raztrganim kocem. Jedel je surovo koruzo, žena mu je pa narezovala koruzno steblo, ki ga je kosel za koscem jemal v usta. Rekel sem mu, da bi bila ta slaba jed pač okus-

nejša, če bi jo dal skuhati. Odgovoril pa je, da ne, tako mu bolje tekne in je delj sit! Koruze da ima le še prav malo. Potem ne bo imel drugega jesti kot kar mu bo žena izprosila pri sosedih . . .

“O Oskimodih, ki bivajo ob zalivu Hudson, sem čul praviti od verodostojnih prič, da si ne kuhajo prav nobene hrane. Slastno jedo krvavo meso ravno zaklanih živali, pa tudi staro, smrdeče in polno črvov. Pri ognju se ne grejejo niti v najhujši zimi, ko zmrzne jezero štiri ali celo več metrov na globoko. Svoja bivališča si stavijo iz snega, okna si naredijo iz ledu. V teh kočah bivajo v mrazu in lakoti, kakor bobri, vso zimo. Ostanajo pa prav zdravi. So močni in trdni ljudje, učakajo visoko starost.

“Če vse to preudarimo, moramo sklepati, da ima velika civilizacija v Evropi tudi svoje napake. Mehkužna vzgoja od mladosti, kakor tudi preveč kuhane jedi, ki izgube redilne snovi, vzgoje slabotne ljudi, položijo kal mnogim boleznim in krajšajo človeško starost.

“S tem pa nikakor nočem priporočati surove hrane divjakov. Pa tudi ne preveč kuhane evropske, marveč svetujem srednjo pot. Želim, da bi moj evropskih slaščic navajeni želodec prav dobro prebaval veliko tečnejšo napol kuhano hrano, kakor je tudi moje telo po raznih vremenskih vplivih postalo trdno in zdravo.”

(Dalje prihodnjič.)

NARODNI PREGOVORI

Kar hočeš delati, ne govori preje; zakaj če ti izpodleti, boš zasmehovan.

Ko je nekoč izgubil malenkost, reče: Polovica je več vredna mimo celote.

Bodi sluhoželjen (rad poslušaj).

Uči in uči se boljšega (kar je boljše).

Imej pravičnost, zvestobo, izkušnjo, spretnost, družbo, skrbljivost.

Vprašan, kaj je najbolje, odgovori: Sedanje najboljše opraviti. (Kar imaš storiti sedaj, stori dobro.)

BOG PLAČAJ, DOBROTNIKI

Za dar — R. Brescik \$1, Mrs. J. Koss \$1, K. Lopic \$2, Mrs. K. Starc \$1, M. Ortar \$2.50, H. Kostner \$2, K. Zaitz \$1, E. Koren 50c, J. A. Susman \$2, M. Foys \$1, Cerkev Sv. Cirila, N. Y. \$5, H. Podpavec 50c, A. Susman 50c.

Za semenišče, Tabernakelj, Kruh sv. Antona, Študente in drugo — Mrs. U. Bogolin \$3, J. Dobravec \$25, Mrs. Kness \$45, C. Znidarsic \$1, L. Simonelic \$5, F. Zele \$1, Kosmach Fam. \$10, M. Jereb \$1, M. Brozinić \$1, J. Mihelich \$5, H. Hren \$1, A. Pepan \$1, B. Kozian 50c, B. Panijan \$2, Mrs. F. Pajk \$1, Mrs. M. Pangre \$2, Mrs. A. Nemgar \$1, Mrs. M. Mulc \$2, M. Jarnevich \$1.50, Mrs. A. Zupancic \$4, F. Lepoglavsek \$25, M. Levar \$5, R. Verbec \$5, F. Schweiger \$5, M. Reiterman \$2.50, A. Kameen \$1, A. Sluga \$2, J. Strubel \$4, F. Snellar \$2, M. Wretchko \$2, M. Skerl \$1, F. Perko 50c, J. Anzicek \$1, B. Panijan \$1, J. Udovich \$1, D. Dermes \$15, M. Kopac 50c, A. Oratch \$2, J. Prijatelj \$10, M. Dreshar \$2, M. Flajnik \$7.50, J. Kochevar \$5, R. Gabriellec \$1.50, A. Ribnikar \$2, M. Hribar \$1, M. Panchur \$2, U. Peternel \$10, C. Jenko \$5, M. Ohlin \$2.

Za lučke — Mrs. M. Skul \$1, Mrs. B. Juratovec \$2, K. Lopic \$1, Mrs. P. Royance \$2, Mrs. K. Starc \$1, Mrs. A. Jakosh 50c, Mrs. Mramor \$3, H. Rosman \$1, Mrs. J. Korencic \$1, M. A. Unetich \$2,

F. Zele \$1, J. Mihelcic \$1, K. Zaitz \$1, Mrs. Somrak \$2, A. Jereb \$1, J. Paul 25c, Mrs. Novak \$1, M. Slabe \$1, J. Erlich \$1, F. Hren \$1, A. Anzur \$3, M. Volkar 50c, M. Skerl \$1, L. Oresnik \$1, M. Prah \$2, E. Koren \$1, M. Oblak \$1, V. Hochevar \$5, A. Lovrina \$1, A. Zeller \$1, N. N. \$1, A. Pepan \$1, M. Kozjan 60c, K. Jermen 40c, H. Laurich \$3, Mrs. A. Knauss \$1, J. Perusek \$2, Mrs. M. Mulc \$2, K. Gersic 25c, Mrs. M. Fritzel \$1, J. Kocin \$1, Mrs. L. Markovic \$2, Mrs. A. Zupancic \$1, F. Kastigar \$1, Mrs. F. Lascar 50c, Mrs. Sircelj \$1, M. Kovec \$1.50, A. Mozina \$1, Mrs. Faganel 50c, A. Plemel 75c, F. Bolte 50c, A. Žugel \$1, R. Dezelan \$1, J. Habjan \$2, M. Pevic 50c, M. Bizjak 20c, J. Jelovar \$1, A. Grum 50c, M. Kavcic 50c, M. Perše 50c, F. Snellar 50c, F. Zadnik 50c, M. Ropatec 50c, A. Poglajn 50c, F. Sadar 50c, F. Kovacich 50c, J. Roncevic \$1, A. Žugel \$2, A. Oratch \$1, A. Susman 50c, M. Skerl \$2, K. Kogovsek 50c, J. Hocevar \$3, J. Kocin \$1, M. Hribar \$1, A. Pelcic \$1, Mrs. Barbis 50c, F. Ilconich \$2, R. Verbic \$1, J. Pucel \$1, U. Lovsin 50c, Kuhel Fam. \$1.

Za Apostolat — A. Mozi-
na \$10, T. Potochnik \$10, M.
Sellak \$1, F. Pajk \$3, J. Sre-
bernak \$10, J. Adamic \$10.

Za Baragovo Zvezo—Mrs.
Novak \$1, Mrs. A. Sterle \$2.

Za Molitveno Fronto —
Mrs. J. Koss \$1, A. Urbas
50c, A. Kameen \$1, H. Zo-
bec \$25.

Za Stari Kraj — Mrs. J.
Pintar \$5.

Za sv. maše — Mary Sher-
cel \$5, F. Keizuet \$1, A. Nos-
se \$1, M. Hochevar \$3, Mrs.
U. Bogolin \$1, A. Stariha \$1,
Mrs. M. Skul \$1, Mrs. M. Al-
duk \$2, Mrs. J. Koss \$3, Mrs.
A. Tomsic \$2, Mrs. G. Kobe
Sr. \$2, Mrs. M. Anzich \$2, U.
Pozarelli \$2, F. Starman \$5,
Mrs. P. Royance \$4, Mrs.
G. Polainar \$3, J. Hocevar
\$1, M. Heglar \$3, Mrs. A.
Jakosh \$1, J. Ponikvar \$3,
Mrs. S. Koler \$1, C. Znidar-
sic \$2, J. Lesjak \$2, F. Zele
\$2, Mrs. A. Cek \$10, A.
Smajdek \$5, Mrs. M. Tezak
\$1, J. Mihelcic \$1, K. Zitz
\$2, M. Puncar \$1, Mrs. A. J.
Somrak \$5, M. Jereb \$5, M.
Klepec \$5, Mrs. Novak \$1,
M. Slabe \$10, Mrs. Jerman
\$1, F. Stergas \$1, A. Skolar-
is \$1, S. Cicak \$1, L. Ores-
nik \$1, V. Slana \$2, A. Ho-
chevar \$5, R. Vidmar \$2, J.
Horvat \$2, F. Chinderle \$2,
M. Oblak \$1, A. Lovrina \$1,
M. Meglich \$1, N. N. \$2, R.
Jakša \$2, J. Kuhar \$3, A.
Mlakar \$4, M. Kozjan \$3, B.
Sedmak \$1, Mrs. Dunn \$12,
H. Laurich \$8, A. Crnkovich
\$20, Mrs. A. Berdice \$2, Mrs.
F. Turk \$3, Mrs. Grosdeck
\$5, Mrs. A. Knauss \$1, M.
Habich \$5, Mrs. M. Mulc \$8,
K. Gersic \$1, Mrs. J. Radez
\$1, F. Gerchman \$3, M. Ku-
rent \$1, Mrs. M. Fritzel \$2,
Mrs. M. Francel \$3, A. Kozel
\$1, Mrs. Gear \$1, F. Kastig-
ar \$1, N. N. \$2, Mrs. M. Ko-
man \$5, Mrs. F. Tomsic \$1,
Mrs. Starin \$2, F. A. Trepal
\$2, N. N. \$3, Mrs. Spreitzer
\$1, Mr. Pleše \$1, M. Pleše \$1,
Mrs. Drassler \$2, K. Plut \$2,
A. Novak \$5, A. Penko \$2,
D. Deklava \$2, F. Bresnick

\$4, M. Medved \$2, B. Naglich \$3, A. Zakovich \$2, J. Hocevar \$1, J. Pankovic \$1, M. Grum \$1.50, M. Furar \$5, Mrs. Faganell \$2, A. Plemel \$1, F. Bolte \$1, R. Dezelan \$2, F. Znidarsic \$5.50, C. Ambrose \$2, V. Kalan \$5, V. Kurent \$2, M. Jevnikar \$3, M. Kaloznar \$1, G. Vukovich \$5, J. Ray \$1, S. Hojnik \$1, N. N. \$1, Mrs. Vogric \$1, Mrs. Loncar \$2, A. Sluga \$3, A. Grum \$1, M. Kavcic \$2, J. Strubel \$1, M. Wretschko \$3, A. Rasich \$3, M. Sellak \$2, P. Urh \$1, J. Jeglich \$1, F. Perovsek \$1, M. Rapotec \$1, A. Poglajn \$2, F. Sadar \$2, F. Krall \$5, H. Zore \$1, F. Kovacich \$2, M. Lavsh \$2, A. Ellenich \$1, J. Anzicek \$5, B. Omahne \$1, A. Franciskova \$1, K. Triller \$8, J. Udovich \$4, M. Golobich \$1, D. Dermes \$25, N. N. \$1, J. Preglet \$1, M. Shiltz

\$2, F. Ulcher \$1, M. Draz \$2.50, J. Srebernak \$15, M. Dreshar \$2, M. Skerl \$3, A. Popovich \$1, J. Mutz \$2, M. Sivic \$3, A. Prdan \$5, G. Urbas \$5, J. Hocevar \$1, M. Drobnič \$1, T. Troha \$1, R. Gabrielcic \$5, J. Kascek \$1, A. M. Hochevar \$1.50, M. Susman \$1.50, Mrs. C. Repasky \$1.50, Holy Name Society, Euclid \$1.50, M. Stiglitz \$3, M. Panchur \$8, J. Erlach \$1, F. Cesen \$5, M. Pavlesic \$6, J. Varsek \$2, A. Pogacnik \$7, J. Koprivetz Jr. \$10, E. Champà \$13, F. J. Kovacic \$1, F. Somrak \$10, K. Malasich \$2, F. Kastigar \$2, A. J. Brozorich \$4, A. Bartol \$2, F. Ilconich \$3, J. Gorjanc \$1, M. Sebenik \$4, R. Verbic \$3, J. Pucel \$1, J. Husich \$8, A. Pakiz \$2, A. Rupnik \$1, M. Dolanc \$1, F. Snyder \$3, M. Centa \$5, Kuhel Fam. \$1.

Umrlji so sledeči naročniki:

Mr. Uršič
Než · Srebernak, Detroit, Mich.
Mrs. Mary Volcansek, Cleveland, Ohio
M. Jershin, Pueblo, Colo.
Mary Zakrajsek, Cleveland, Ohio
Frank Starc, Chicago, Ill.
John Fale, Chicago, Ill.
Frank Opeka, No. Chicago
Mr. F. Gabrenja, Cleveland, Ohio
Mrs. F. Snyder, Lemont, Ill.

Zahvaljujejo se Bogu, Srcu Jezusovemu in Mariji, Marija Pomagaj, Mali Cvetki in Frideriku Baraga za pridobljene milosti:

N. N., Mrs. J. Kochevar,
Mrs. Frances Pajk.

NARODNI PREGOVORI

Golobe izpuščajo iz rok, vrabce pa lovijo.

Gosposka služba je na dolgo nasajena, pa na kratko zagozdena.

Grdo je bežati, pa je koristno.

Grobost je v majhen kup, prevzetnost pa je draga (sirov je lahko tudi siromak, prevzetan pa le bogatin).

Gruntec pravi, obdeluj me, če ne, bom pa jaz tebe (uničil).

Hlapec in dekla je pol zakona, če pa ni tako, je pa buzarona.

Jabolko ne pade daleč od drevesa, le po toči se.

Sv. Jakob ima bučo, sv. Jernej pa nož (s katerim so mu kožo drli).

Sv. Jakob ima bučo, (za vino), sv. Jernej jo pa izprazni (če je bilo v tem času neugodno vreme za trto).

O sv. Jakobu gre grozdje na božjo pot, o sv. Jerneju pa nazaj pride (najbolj uso-

den čas za grozdje, kako bo obrodilo, je od sv. Jakoba do sv. Jerneja).

Dober je domek, če ga ni več, ko za en bobek.

Dobra je dobra sekana repa, ki sta jo ribala hlapec in dekla.

Dve ženski v kuhinji — je hujše ko sodni dan.

Zanesljiva je zemlja, nezanesljiva stvar je morje.

Ne sprejemaj zlobne stvari.

Ne verjemi vsem.

Zmage se morajo dobiti brez krvi.

Sporočene stvari vrni pošteno.

Poroštvo, zraven pa sitnost. (Če si porok, boš imel sitnosti.)

Ne govori prenašlo.

Na vprašanje, kaj je najugodnejše, odgovori: Čas.

O prijatelju ne govori slabo, pa še o sovražniku ne.